

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Menardus <Eisnacensis>

[Basel], 8. Sept. 1477

Exo Di

[urn:nbn:de:bsz:31-295433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295433)

plus filioꝝ israhel multꝝ. ⁊ fortioꝝ nob̄ ē.
 Venite sapientē opprimamꝝ eū. ne forte mul-
 tiplicet: ⁊ si ingruerit oꝛa nos bellū: addat
 inimicis nostris: expugnatisq; nob̄. egredi
 aꝛ de terra. Preposuit itaq; eis magistros
 operū vt affligerent eos oneribꝝ. Edifica-
 uerūtq; vrbes tabnaculoꝝ pharaoni. phi-
 ton. ⁊ ramasses. Quātoq; opprimebāt eos
 tanꝝomāgis multiplicabant. ⁊ crescebant
 Derantq; filios israhel egiptij. et affligebāt
 illudentes ⁊ inuidētes eis. atq; ad amaritu-
 dinē pducebant vitā eoz opibꝝ duris luti
 ⁊ lateris: omniq; famulatu quo iꝛerre ope-
 ribꝝ premebant. Dixit autē rex egipti ob-
 stetricibus hebreoz: quarū vna vocabat̄
 sephora. altera phua: ꝑcipiens eis. Quādo
 obstetricabitis hebreas: ⁊ partus tempus
 aduenerit: si masculꝝ fuerit interficite eū:
 si femina reseruate. Timuerūt autē obste-
 trices deū: ⁊ non fecerūt iuxta ꝑceptū reḡ
 egipti: sed cōseruabant mares. Quibꝝ ac-
 ceritis ad se rex ait. Quid nā ē hoc qđ fa-
 cere voluistis: vt pueros seruaretis? Que
 respōdit. Nō sūt hebreæ sicut egiptie mu-
 lieres. Ipse em̄ obstetricādi habet scientiā
 et priusq; vniām ad eas pareūt. Bene ḡ
 fecit dñs obstetricibꝝ: ⁊ creuit plus: ofor-
 tarusq; est nimis. Et qz timuerūt obstetri-
 ces deū: edificauit eis domos. Precepit ḡ
 pharao omni populo suo dicēs. Quicquid
 masculini sexꝝ natū fuerit i flumē ꝑicite:
 quicquid feminini reseruate. CA. II.

Egressus est post h̄ vir de domo leui.
 ⁊ accepit vxorē stirpis sue: q̄ conce-
 pit ⁊ peperit filiū: ⁊ vidēs eum ele-
 gantē. abscondit tribus mētibꝝ. Cūq; iā
 celare nō posset. sūpsit fiscellā scirpeam. ⁊ li-
 niuit eam bitumine ac pice: posuitq; intus
 infantulū: ⁊ exposuit eū i carecto ripe flumi-
 nis: stante ꝑcul sorore eiꝝ ⁊ cōsiderante euē-
 tū rei. Ecce autē descēdebat filia pharaonis
 vt lauaret̄ in flumine: ⁊ puella eiꝝ gradie-
 bant̄ ꝑ crepidinem aluei. Que cuꝝ vidisset
 fiscellā in papirione: misit vnā e famulabꝝ
 suis ⁊ allatā aperies cernēsq; in ea puulum
 vagientē: miserta eiꝝ ait. De infantibꝝ he-
 breoz est hic. Cui soroz pueri: vis inq̄t vt
 vadā. ⁊ vceꝝ tibi mulierē hebreā. q̄ nutri-
 re possit infantulū: Rōdit. Vade. Derrexit
 puellā: ⁊ vocauit matrē suā. Ad quā locū

ta filia pharaonis: accipe ait puerū istū: et
 nutri mihi ego dabo tibi mercedē tuā. Su-
 scēpit mulier ⁊ nutriuit puerū: adultumq;
 tradidit filie pharaonis. Quē it̄ a adopta-
 uit in locū filij: vocauitq; nomē eiꝝ moyses
 dicēs: qz de aqua tuli eū. In diebꝝ illis post
 qđ creuerat moyses egressꝝ est ad fratres
 suos: viditq; afflictionē eoz: ⁊ virū egipti-
 um ꝑcutientē quēdā de hebreis fratribꝝ
 suis Cūq; cōspexisset huc atq; illuc. ⁊ nullū
 adesse vidisset: ꝑcussum egiptiū abscondit
 sabulo. Et egressus die altero. cōspexit du-
 os hebreos rixātes: dixitq; ei qui faciebat
 iniuriam. Quare ꝑcutis ꝑximū tuū? Qui
 respōdit. Quis cōstituit te ꝑncipē ⁊ iudicē
 sup nos? Nū occidere me tu vis. sicut heri
 occidisti egiptiū? Timuit moyses et ait.
 Quomodo palā factū est verbū istud? Au-
 diuitq; pharao vrbū istud: ⁊ querebat occi-
 dere moysen. Qui fugiens de cōspectu eiꝝ
 moratus est in terra madian: ⁊ sedit iuxta
 puteū. Erāt autē sacerdoti madian septem
 filie q̄ venerāt ad hauriēdā aquā: ⁊ impletis
 canalibꝝ. adaq; cupiebant greges ꝑris
 sui. Supuenerē pastores: ⁊ ciecerunt eas.
 Surrexitq; moyses ⁊ defensis puellis ada-
 quauit oues earū. Que cū reuertissent ad
 ietro ꝑrem suū: dixit ad eas. Cur velocius
 venistis solito? dixerūt. Vir egiptiꝝ libera-
 uit nos de manu pastoz. Insuper ⁊ hausit
 aquā nobiscū: potūq; dedit ouibus. At ille
 vbi est inquit? Quare dimisistis hominē?
 Vocate eū vt comedat panem. Iurauit ḡ
 moyses qđ habitaret cum eo. Accepitq; se-
 phorā filiā eius vxorē: q̄ peperit ei filiū: quē
 vocauit iersan. dicēs. Aduena fui in terra
 aliena. Alterū vero peperit quē vocauit eli-
 ezer. dicēs. Deus em̄ ꝑris mei adiutor me-
 us: ⁊ eripuit me de manu pharaonis. Post
 multū vero temporis mortuꝝ ē rex egipti.
 Et ingemiscētes filij israhel ꝑpter opa v-
 ciferati sunt. Ascenditq; clamoz eoz ad de-
 um ab operibus: ⁊ audiuit gemitū eoz: ac
 recordatus ē federis qđ ꝑcepit cū abrahā
 ysaac. ⁊ iacob. Et respexit dñs filios israhel: et
 cognouit eos. CA. III.

Moyse autē pascebat oues ietro so-
 ceri sui. sacerdotis madian. Cūq;
 mimasset gregē ad interiora deserti:
 venit ad mōtē dei oreb. Apparuitq; ei dñs

in flama ignis de medio rubi: et videbat quod
 rubus arderet et non combureretur. Dixit ergo
 moyses. Vadam et videbo visionem hanc mag-
 nam: quare non oburat rubus. Cernens autem
 dominus quod properaret ad videndum: vocavit eum de me-
 dio rubi: et ait Moyses moyses. Qui respon-
 dit assum. At ille. Non appropies inquit
 huc. Solue calciamentum de pedibus tuis. Lo-
 cus enim in quo stas: terra sancta est. Et ait
 Ego sum deus patris tui: deus abraam. et deus
 ysaac. et deus iacob. Abscondit moyses faci-
 em suam. Non enim audebat aspicere contra
 deum. Cui ait dominus. Vidi afflictionem populi mei in
 egipto: et clamorem eius audivi: propter durici-
 am eorum quod prestantur operibus. Et scies dolorem eius.
 descendi ut liberem eum de manibus egiptiorum:
 et educam de terra illa: in terram bonam et spaci-
 osam: in terram que fluit lacte et melle: ad loca
 chananei. et ethi. et amorrei. et pheresei. et
 euei. et iebusei. Clamor ergo filiorum israel venit
 ad me: vidi quoque afflictionem eorum. que ab egipti-
 is opprimuntur. Sed veni et mittam te ad pha-
 raonem: ut educas populum meum filios israel de
 egipto. Dixitque moyses ad deum. Quis sum
 ego ut vadam ad pharaonem: et educam fili-
 os israel de egipto? Cui dixit ei. Ego ero te-
 cum: et hoc habebis signum quod miserim te. Cum
 eduxeris populum meum de egipto: imolabis deo
 super montem istum. Ait moyses ad deum. Ecce
 ego vadam ad filios israel: et dicam eis. Deus
 patrum vestrorum misit me ad vos. Si dixerit mi-
 hi quod est nomen eius: quid dicam eis? Dixit
 dominus ad moysen. Ego sum que sum. Ait. Sic
 dices filiis israel. Cui est: misit me ad vos.
 Dixitque iterum deus ad moysen. hec dices fi-
 liis israel. Dominus deus patrum vestrorum. deus abra-
 am. et deus ysaac. et deus iacob. misit me ad
 vos. Hoc nomen mihi est in eternum: et hoc
 memoriale meum in generationem et generationem
 vade et congrega seniores israel: et dices ad
 eos. Dominus deus patrum vestrorum apparuit mihi:
 deus abraam. et deus ysaac. et deus iacob. di-
 cens. Visitans visitavi vos. et vidi omnia que
 acciderunt vobis in egipto: et dixi ut educam
 vos de afflictione egipti. in terram chananei
 et ethi. et amorrei. et pheresei. et euei. et ieb-
 usei. ad terram fluentem lacte et melle: et audi-
 ent vocem tuam. Ingredierisque tu. et senio-
 res israel. ad regem egipti: et dices ad eum. Do-
 minus deus hebreorum vocavit nos. Ibimus

via trium dierum in solitudinem: ut imolem
 domino deo nostro. Sed ego scio quod non dimittet
 vos rex egipti ut eatis: nisi per manum vali-
 dam. Extendamque manum meam et percutiam
 egiptum in cunctis mirabilibus meis. que facturum
 sum in medio eorum: post hoc dimittet vos da-
 boque gratiam populo huic coram egiptiis. Et cum
 egredimini. non exhibitis vas: sed postula-
 bit mulier a vicina sua. et ab hospita sua:
 vasa argentea et aurea ac vestes. ponetisque
 eas super filios et filias vestras: et spolia bi-
 tis egiptum. CA. III.

Espondens moyses. ait. Non credent
 mihi: neque audient vocem meam: sed
 dicent. non apparuit tibi dominus. Dixit ergo
 ad eum. Quid est quod tenes in manu tua? Re-
 spondit virga. Dixitque dominus. Projice eam in
 terram. Projecit: et versa est in colubrum: ita
 ut fugeret moyses. Dixitque dominus. Extende
 manum tuam: et apprehende caudam eius. Exten-
 dit. et tenuit: versaque est in virgam. Ut cre-
 dant inquit quod apparuerit tibi deus patrum
 tuorum. deus abraam. et deus ysaac et deus iacob
 Dixitque dominus rursum. Mitte manum tuam in sinum
 tuum. Quam cum misisset in sinum: protulit lepro-
 sam ad instar niuis. Retrahe ait manum tuam
 in sinum tuum. Retraxit. et protulit iterum: et erat
 similis carni relique. Si non crediderit inquit
 tibi. neque audierint sermonem signi prioris:
 credent verbo signi sequentis. Quod si nec duobus
 quidem hijs signis crediderint. neque audierint
 vocem tuam: sume aquam fluminis et effunde eam su-
 per aridam: et quecunque hauseris de fluvio. verte-
 tur in sanguinem. Ait moyses. Obsecro domine
 non sum eloquens ab heri et nudius tertius: et ex
 quo locutus es ad servum tuum: impedioris
 et tardioris lingue sum. Dixit dominus ad eum
 Quis fecit os hominis. aut quis fabricatus est
 mutum et surdum. videntem et cecum? Nonne ego?
 Perge igitur et ego ero in ore tuo: doceboque
 te quid loquaris. At ille. obsecro inquit domine
 mitte quem missurum es. Iratus dominus in moy-
 sen ait. Aron frater tuus leuites. scio quod elo-
 quens sit. Ecce ipse egredietur in occursum tu-
 um: videntemque te letabitur corde. Loquere ad
 ad eum et pone verba mea in ore eius: et ego ero
 in ore tuo et in ore illius: et ostendam vobis quod
 agere debeatis. Et ipse loquetur pro te ad populum:
 et erit os tuum: tu autem eris eius in his que ad de-
 um pertinent. Virgamque hanc sume in manu

tua: in qua factur⁹ es signa. Abiit in ophys
 ⁊ reuert⁹ est ad ietro socerū suū. Dixitq;
 ei. Vadam ⁊ reuertar ad fr̄es meos i egip-
 tū: vt videam si adhuc viuāt Cui ait ietro.
 Vade in pace Dixit ḡ dñs ad moysen i ma-
 dian. Vade ⁊ reuertere in egiptū. Mortui
 em̄ sunt omnes q̄ querebāt animā tuā Tu
 lit ḡ moyses vxorem suam et filios suos. et
 imposuit eos sup̄ asinū: resersusq; est i egi-
 ptū. portās virgam dei in manu sua. Dixit
 q; ei dñs reuertenti in egiptū. Vide: vt oīa
 ostenta que posui in manu tua facias corā
 pharaone. Ego indurabo cor eius: ⁊ nō di-
 mittet pplm. Dicesq; ad eū. Idē dicit dñs
 filius meus p̄mogenit⁹ isrl. Dixi tibi. Di-
 mitte filiū meū vt seruiat mihi: et noluisti
 dimittere eum. Ecce ego interficiā filium
 tuū p̄mogenitū. Cūq; esset in itinere i di-
 uersorio. occurrit ei dñs: ⁊ volebat occide-
 re eū. Tulit ilico sephora acutissimā petrā:
 ⁊ cūcidit p̄pueriū filij sui. Tetigitq; pedes
 eius. ⁊ ait. Sponsus sanguinum tu mihi es.
 Et dimisit eū postq̄ dixerat: sponsus sāgui-
 nū tu mihi es: ob circūcisionē. Dixit autē
 dñs ad aarō. Vade in occursum moysi i de-
 sertū. Qui prexit obuiā ei in montem dei: ⁊
 osculatus est eū. Narrauitq; moyses aarō
 oīa verba dñi: p̄ quib; miserat eū. et signa
 que mādauerat. Venerūtq; simul ⁊ egre-
 gauerūt cūctos seniores filioꝝ isrl: locut⁹
 q; est aaron omnia verba q̄ dixerat dñs ad
 moysen: ⁊ fecit signa corā p̄lo: ⁊ credidit
 popul⁹. Audierūtq; q̄ visitasset dñs filios
 isrl ⁊ q̄ respexisset afflictionē illoꝝ: ⁊ prom-
 adrauerūt. CA. V.

Dist h̄ ingressi sunt moyses ⁊ aarō
 ⁊ dixerūt pharaoni. Idē dicit dñs
 deus israhel. Dimitte populū meū
 vt sacrificet mihi in deserto. At ille respon-
 dit. Quis est dominus. vt audiā vocē ei⁹.
 ⁊ dimittā isrl. Nescio dñm ⁊ isrl n̄ dimittā.
 Dixerūtq; De⁹ hebreoꝝ vocauit nos. vt
 eam⁹ viā triū dierū i solitudinē ⁊ sacrificem⁹
 dño deo n̄ro. ne forte accidat nobis pestis
 aut gladi⁹. Ait ad eos rex egipti. Quare
 moyses et aarō sollicitatis pplm ab operib;
 suis. Ite ad onera v̄ra. Dixitq; pharao.
 Multus est plus terre. Videtis q̄ turba
 succreuerit: quātomag; si dederitis eis req̄e
 ab opib;. Precepit ḡ i die illo p̄fectis op-

um: ⁊ exactorib; ppli dicēs. Ne q̄q; vlt̄ da-
 bitis paleas p̄lo ad cōficiendos lateres si-
 cut p̄us: sed ipsi vadant. ⁊ colligant stipu-
 las: ⁊ mensurā laterum quā p̄us faciebāt:
 imponetis super eos. nec minuetis quicq;
 Vacant em̄: ⁊ idcirco vociferant: dicētes.
 Eamus ⁊ sacrificemus deo n̄ro. Opprimat
 operib; ⁊ expleant ea: vt nō acquiescāt ver-
 bis mendacib;. Igit̄ egressi p̄fecti operū
 ⁊ exactores. ad pplm dixerūt. Sic dicit pha-
 rao. Non do vobis paleas. Ite ⁊ colligite si-
 cubi inuenire poteritis: nec minuet̄ quicq;
 de opere v̄ro. Dispersusq; est plus in omnē
 terrā egipti: ad colligendas paleas. Dre-
 facti q; operū instabāt. dicētes. Cōplete
 opus v̄m quotidie: vt p̄us facere soleba-
 tis quā dabant vobis palee. Flagellatiq; sūt
 q̄ p̄erāt operib; filioꝝ isrl: ab exactoribus
 pharaonis dicentib;. Quare nō implestis
 mensurā laterū sicut p̄⁹: nec heri nec hodie.
 Venerūtq; p̄positi filioꝝ isrl: ⁊ vociferati
 suūt ad pharaonem dicētes. Cur ita agis
 oīa seruos tuos. Dalee nō dant nobis: et
 lateres similit̄ imperant. En famuli tui fla-
 gellis cedimur: ⁊ iniuste agit̄ oīa populū
 tuū. Qui ait. Vacatis ocio: ⁊ idcirco dici-
 tis. Eamus et sacrificemus dño. Ite ḡ et
 operamini. Dalee nō dabunt vobis: ⁊ red-
 detis cōsuetū numerū laterū. Videbātq; se
 p̄positi filioꝝ isrl in malū: eo q̄ dicerēt eis
 non minuet̄ quicq; operis de laterib; p̄ sin-
 gulos dies. Decurrerūtq; moysi ⁊ aaron q̄
 stabāt ex aduerso. egredientes a pharaōe:
 ⁊ dixerūt ad eos. Videat dñs ⁊ iudicet: quā
 fetere fecistis odore nostrū corā pharaone
 ⁊ seruis eius: ⁊ pbuistis ei gladiū vt occide-
 ret nos. Reuersusq; est moyses ad dñm. et
 ait. Dñe: cur afflixisti populū istū. Quare
 misisti me. Ex eo enim q̄ ingressus sum ad
 pharaonē vt loq̄rer ex noīe tuo. afflixit po-
 pulū istū ⁊ nō liberaisti eos. CA. VI.

Ixitq; dñs ad moysen. Nūc vide-
 bis q̄ facturus sum pharaoni. Det
 manū em̄ forte dimittet eos: et in
 manu robusta eiciet illos de terra sua. Lo-
 cutusq; est dñs ad moysen dicēs. Ego dñs
 qui apparui abraam. ysaac. ⁊ iacob. in deo
 omnipotēte: ⁊ nomē meū adonay n̄ indica-
 ui eis. Depexiq; fedus euz eis: vt darē eis
 terrā chanaa: terrā pegrinationis eoz. in

qua fuerunt aduene. Ego audiui gemitum filiorum israel quo egyptij opprēsserunt eos: et recordatus sum pacti mei. Ideo dic filiis israel. Ego dominus qui educam vos de ergasculo egyptiorum: et eruam de seruitute. ac redimam in brachio excelso et iudicij magnis: et assumam vos mihi in populum: et ero vobis deus. Et scietis quia ego sum dominus deus vester qui eduxerim vos de ergasculo egyptiorum: et induxerim vos in terram super quam leuavi manum meam. vt darem eam abraam. ysaac. et iacob: daboque illam possidendam vobis. ego dominus. Narrauit ergo moyses omnia filiis israel: quod non acceperunt ei: propter angustiam spiritus. et opus durissimum. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Ingredere et loquere ad pharaonem regem egypti. vt dimittat filios israel de terra sua. Respondit moyses coram domino. Ecce filij israel non audiunt me. Et quomodo audiet pharao. presertim cum incircūcisus sim labijs. Locutusque est dominus ad moysen et aaron: et dedit mandatum ad filios israel et ad pharaonem regem egypti. vt deducerent filios israel de terra egypti. Isti sunt principes domorum per familias suas. filij ruben primogeniti israelitis: enoch et phallu. estrom et charmi. Iste cognationes ruben. filij symeon: iamuel. et iami. et aod. et lachim. et soer. et saul filij chananitidis. Iste cognationes symeon. Et huiusmodi filiorum leui. per cognationes suas: gerson. et caath. et merari. Anni autem vite leui fuerunt centum triginta septem. filij gerson: lobni. et semei. per cognationes suas. filij caath: aram et ysuar. et hebron. et oziel. Anni quoque vite caath centum triginta tres. filij merari: mooli et mus. Iste cognationes leui. per familias suas. Accepit autem amram uxorem iochabeb patruelem suam: quae peperit ei aaron. et moysen. et maria. fueruntque anni vite amram centum triginta septem. filij quoque ysuar: chore et naphleg. et zechri. filij quoque oziel: misael et elisaphan et sechri. Accepit autem aaron uxorem elisabeth filiam aminadab. sororem naalon: quae peperit ei nadab. et abiu. et eleasar. et ythama. filij quoque chore: aser. et helchana. et abiasab. Iste sunt cognationes choritarum. At uero eleazar filius aaron accepit uxorem de filiabus phutiel: quae peperit ei phinees. Ibi sunt principes familiarum leuiticarum per cognationes suas. Iste est aaron et moyses: quibus precepit dominus

vt educerent filios israel de terra egypti. per turmas suas. Ibi sunt qui loquuntur ad pharaonem regem egypti: vt educant filios israel de egipto. Iste est moyses et aaron: in die quo locutus est dominus ad moysen in terra egypti. Et locutus est dominus ad moysen dicens. Ego dominus. Loquere ad pharaonem regem egypti. omnia que loquor tibi. Et ait moyses coram domino. En incircūcisus labijs sum. Quomodo audiet me pharao? CA. VII.

Itaque dominus ad moysen. Ecce ostendit tibi deum pharaonis: et aaron frater tuus erit propheta tuus. Tu loquaris ei omnia que mando tibi: et ille loquetur ad pharaonem: vt dimittat filios israel de terra sua. Sed ego indurabo cor eius. et multiplicabo signa et ostenta mea in terra egypti: et non audiet vos. Immittamque manum meam super egiptum et educam exercitum meum et populum meum filios israel de terra egypti. per iudicia maxima. Et scient egyptij. quia ego sum dominus. qui extendi manum meam super egiptum: et eduxerim filios israel de medio eorum. fecit itaque moyses et aaron sicut preceperat eis dominus. ita egerunt. Erat autem moyses octoginta annorum. et aaron octoginta trium: quando locuti sunt ad pharaonem. Dixitque dominus ad moysen et aaron. Cum dixerit vobis pharao ostendite nobis signa: dices ad aaron. Tolle virgam tuam. et proiice eam coram pharaone: ac vertat in colubum. Ingressi itaque moyses et aaron ad pharaonem. fecerunt sicut preceperat dominus. Tulitque aaron virgam coram pharaone et seruis eius quae versa est in colubum. Vocauit autem pharao sapientes et maleficos: et fecerunt etiam ipsi per incantationes egyptiacas et archana quedam similiter. Proieceruntque singuli virgas suas: quae verse sunt in dracones. Sed deuorauit virga aaron: virgas eorum. Induratumque est cor pharaonis: et non audiuit eos sicut preceperat dominus. Dixit autem dominus ad moysen. Ingrauatum est cor pharaonis: et non vult dimittere populum. Vade ad eum mane. Ecce egredietur ad aquas. Et stabis in occursum eius super ripas fluminis: et virga que versa est in draconem tolles in manu tua: dicesque ad eum. Dominus deus hebreorum misit me ad te dicens. Dimitte populum meum vt sacrificet michi in deserto: et vsque ad presens audire

me inoluisti. Hec igitur dicit dominus. In hoc scies quod sum dominus. Ecce percussit virga que in manu mea est aquam fluminis: et vertet in sanguinem. Disces quoque qui sunt in fluuio morientur: et computrescet aqua: et affligent egyptii bibentes aquam fluminis. Dixit quoque dominus ad moysen. Dic ad aaron. Tolle virgam tuam: et extende manum tuam super aquas egypti: et super fluuios eorum: et riuos et paludes: et omnes lacus aquarum: ut vertantur in sanguinem: et sit cruor in omni terra egypti: et in ligneis vasis que in saxeis. Fecerunt quoque moyses et aaron: sicut preceperat dominus. Et eleuans virgam: percussit aquam fluminis coram pharaone et seruis eius: que versa est in sanguinem: et pisces qui erant in flumine mortui sunt. Computruit quoque fluuius: et non poterant egyptii bibere aquas fluminis: et fuit sanguis in tota terra egypti. Fecerunt quoque similitudo malefici egyptiorum in incantationibus suis. Et induratum est cor pharaonis: nec audiuit eos sicut preceperat dominus. Avertit quoque se et ingressus est domum suam: nec apposuit cor etiam hac vice. Foderunt autem omnes egyptii per circuitum fluminis aquam ut biberent. Non enim poterant bibere aquam fluminis. Impletique sunt septem dies: postquam percussit dominus fluuium. CA. VIII.

Exiit quoque dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: et dices ad eum. Hec dicit dominus. Dimitte populum meum: ut sacrificet michi. Si autem nolueris dimittere: ecce ego percussam omnes terminos tuos ranis: et ebulliet fluuius ranas: qui ascendent et ingredientur domum tuam et cubiculum lectuli tui et super stratum tuum et in domos seruorum tuorum: et in populum tuum: et in furnos tuos: et in reliquias ciborum tuorum: et ad te et ad populum tuum et ad omnes seruos tuos intrabunt ranas. Dixit quoque dominus ad moysen. Dic ad aaron. Extende manum tuam super fluuios et super riuos et paludes: et educ ranas super terram egypti. Et extendit aaron manum super aquas egypti: et ascenderunt ranas operueruntque terram egypti. Fecerunt autem et malefici per incantationes suas similitudo: eduxeruntque ranas super terram egypti. Vocauit autem pharaon moysen et aaron: et dixit eis. Drate dominum ut auferat ranas a me et a populo meo: et dimittas populum ut sacrificet domino. Dixit quoque moyses ad pharaonem. Constitue michi quando de

preceperit tibi: et pro seruis tuis: et pro populo tuo: ut abigantur rane a te: et a domo tua et a seruis tuis: et a populo tuo: et tantum in flumine remaneant. Qui respondit. Cras. At ille iuxta inquit verbum tuum faciam: ut scias quoniam non est sicut dominus deus noster: et recedent rane a te et a domo tua: et a seruis tuis: et a populo tuo: et tantum in flumine remanebunt. Egressique sunt moyses et aaron a pharaone et clamauit moyses ad dominum per spem ragnarum: quam condixit erat pharaoni. Fecit quoque dominus iuxta verbum moysi: et mortue sunt rane de domibus et de villis: et de agris. Congregaueruntque eas in immensos aggeres: et computruit terra. Videns autem pharaon quod data esset requies: ingratus uauit cor suum: et non audiuit eos sicut preceperat dominus. Dixit quoque dominus ad moysen. Loquere ad aaron. Extende virgam tuam et percute puluerem terre: et sint cimices in uniuersa terra egypti. Feceruntque ita. Et extendit aaron manum: virgam tenens: percussitque puluerem terre: et facti sunt cimices in hominibus et iumentis. Omnis puluis terre versus est in cimices per totam terram egypti. Feceruntque similitudo malefici incantationibus suis: ut educerent cimices: et non potuerunt. Erantque cimices tam in hominibus quam in iumentis. Et dixerunt malefici ad pharaonem. Dignus dei est hic. Induratum est cor pharaonis: et non audiuit eos: sicut preceperat dominus. Dixit quoque dominus ad moysen. Consurge diluculo: et sta coram pharaone. Egredietur enim ad aquas. Et dices ad eum. Hec dicit dominus. Dimitte populum meum: ut sacrificet michi. Quod si non dimiseris eum: ecce ego mittam in te: et in seruos tuos et in populum tuum: et in domos tuas: omne genus muscarum: et implebunt omnes domus egyptiorum muscis diuersi generis et uniuersa terra in qua fuerint. Faciamque mirabilem in die illa terram iessen: in qua populus meus est: ut non sint ibi musce: et scias quoniam ego dominus in medio terre. ponamque diuisionem inter populum meum et populum tuum. Cras erit signum istud: fecit quoque dominus ita. Et venit musca grauissima in domos pharaonis et seruorum eius: et in omnem terram egypti: corruptaque est terra ab huiusmodi muscis. Vocauit quoque pharaon moysen et aaron: et ait eis. Ite: et sacrificate deo vestro in terra hac. Et ait moyses. Non potest ita fieri. Abominatio enim

egiptiorū imolabim⁹ domino deo nostro. Quod si mactauerim⁹ ea quae colunt egyptij corā eis: lapidibus nos obruent. Viam trium dierū pergemus in solitudine: et sacrificabi⁹ domino deo nostro sicut p̄cepit nobis. Dixitq; pharao. Ego dimittā vos vt sacrificetis domino deo vestro in deserto. Verūtā longiusne abeat⁹. Rogate p̄ me. Et ait moyses. Egressus a te orabo dominū: et recedet musca a pharaone. et a seruis suis. et a populo ei⁹ cras. Verūtā noli vlt̄ fallere: vt nō dimittas populū sacrificare domino. Egressusq; moyses a pharaone. orauit dñm. Qui fecit iuxta verbū illi⁹: et abstulit muscas a pharaone et a suis suis. et a populo eius. Nō sup̄fuit nec vna quidē. Et ingrauatū est cor pharaonis: ita vt nec hac quidem vice dimitteret populū.

CA. IX.

¶ Ixit autē dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonē: et loquere ad eū. Haec dicit dñs deus hebreorū. Dimitte populū meū: vt sacrificet mibi. Quod si adhuc rēnuis et retines eos: ecce manus mea erit super agros tuos. et sup̄ equos et asinos et camelos. et oues et boues: pestis valde gr̄uis. Et faciet dñs mirabile mē possessiones isrl̄ et possessiones egyptiorū: vt nil omnino p̄reat ex his quae p̄tinēt ad filios isrl̄. Constituitq; dñs tempus dicens. Cras faciet dominus verbū istud in terra. Fecit ḡ domin⁹ verbum hoc altera die: et mortua sunt omnia animalia egyptiorū. De animalibus vero filiorū isrl̄ nichil omnino periit. Et misit pharao ad videndū: nec erat quicquid mortuū d̄ his que possidebat isrl̄. Ingrauatūq; ē cor pharaonis: et nō dimisit populū. Et dixit dominus ad moysen et aaron. Tollite plenas manus cineris de camino: et spargat illum moyses in celū coram pharaone: sitq; puluis sup̄ omnē terram egypti. Erūt em̄ in hominibus et iumentis vlcera et vlcera turgētes in vniuersa terra egypti. Tulerūtq; cinerē de camino. et steterūt corā pharaone: et spāsit illum moyses in celū factaq; sūt vlcera vlcera turgentiū in hominibus et iumentis: nec poterant malefici stare corā moyse p̄p̄t vulnera quae in illis erāt: et in omni terra egypti. Indurauitq; dñs cor pharaonis: et nō audiuit eos sicut locutus ē dñs ad moysē.

Dixit ḡ dominus ad moysen. Mane cōsurge. et sta corā pharaone: et dice s ad eum. Haec dicit dominus de⁹ hebreorū. Dimitte populū meū: vt sacrificet mibi. quia in hac vice mittā omnes plagas meas sup̄ cō tuū. et sup̄ seruos tuos. et sup̄ populū tuū: vt scias quod non sit similis mei in omni terra. Nūc em̄ extendēs manū. pcutiā te et populū tuū peste: peribitisq; de terra. Idcirco autē posui te vt ostendā in te fortitudinem meā: et nā reſ nomē meum in omni terra. Adhuc reſtimes populū meū: et nō vis eū dimittere. En pluuam cras hac ip̄a hora grandinē mlt̄ tam nimis: qualis nō fuit in egipto a die quae fundata est. vsq; in p̄ns temp⁹. Mitte ḡ iā nunc: et congrega iumenta tua. et omnia quae habes in agro. Homines em̄ et iumenta. et vniūsa quae inuenta fuerint foris. nec congregata de agris: cecideritq; sup̄ ea grādo: morientur. Qui timuit verbū domini de seruis pharaonis: fecit ofugere seruos suos et iumenta in domos: quae autē neglexit s̄monē dñi: dimisit v̄uos suos et iumenta in agris. Et dixit dñs ad moysen. Extende manū tuā in celū. vt fiat grando in vniuersa terra egypti: sup̄ homines et sup̄ iumenta. et sup̄ omnem herbam agri in terra egypti. Extenditq; moyses v̄gā in celū: et dñs dedit tonitrua et grādinē ac discurrentia fulgura sup̄ terrā. Pluitq; dñs grandinem sup̄ terrā egypti: et grādo et ignis mixta parit̄ ferebāt. Tāteq; fuit magnitudinis quanta an̄ nūq; apparuit in vniuersa terra egypti ex quae ḡes illa cōdita est. Et p̄cussit grando in omni terra egypti cūcta que fuerunt in agris ab homine vsq; ad iumentū. Cūctaq; herbā agri p̄cussit grādo et omne lignū regionis cōfregit. Tantū in terra iessen vbi erāt filij isrl̄. grādo n̄ cecidit. Misitq; pharao. et vocauit moysen et aaron: dicens ad eos. Deccaui etiā nunc. Dñs iustus: et ego et plus me⁹ impij. Dicit te dñm. vt defināt tonitrua dei et grādo: vt dimittā vos et nequaquā hic vltra maneatis. Ait moyses. Cū egressus fuero de vrbē. extendā palmas meas ad dñm: et cessabūt tonitrua. et grando nō erit: vt scias quod dñi est terra. Noui autē: quod tu et vniū tuū necdum timeatis dñm deū. Lmū ḡ et ordeū lesū ē. eo quod ordeū esset vites. et līmū iam folliculos germinaret. Triticū autē et far nō sūt lesa

qz serotina erāt. Egressusqz moyses a pharaone ex vrbē. tetēdit man⁹ ad dñm; ⁊ cessauerūt tonitrua ⁊ grādo; nec vl̄ stillauit pluuiā sup terrā. Vidēs aut pharao qz cessasset pluuiā ⁊ grādo ⁊ tonitrua auxit peccatū; ⁊ ingrāuatū est cor ei⁹ nimis; nec dimisit isrl̄. sicut p̄cepit dñs p manū moyfi.

CA.

X.

⁊ dixit dñs ad moyse. Ingredere ad pharaonē. Ego em̄ indurauī cō eius ⁊ seruoꝝ illi⁹. vt faciam signa mea h̄ in eo; ⁊ narres in aurib⁹ filij tui ⁊ nepotum tuoz. quoties ostriuerim egiptios et signa fecerim in eis; ⁊ sciatis qz ego dñs. Introierūt ḡ moyses ⁊ aarō ad pharaonē; ⁊ dixerūt ei. Hec dicit dñs deus hebreoz. Vsqz quo nō vis subijci mihi? Dimitte populum meū; vt sacrificet mihi. Sim aut resistis. et nō vis dimittere eū; ecce ego inducāz cras locustam in fines tuos. q̄ operiet supficiem terre ne quicq̄ ei⁹ appareat. sed comedať qd̄ residuū fuerit grādi. Corrodet enim omnia ligna q̄ germinant in agris; ⁊ implebūt domos tuas ⁊ seruoꝝ tuoz; et omniū egiptioꝝ; quantā nō viderūt patres tui ⁊ auī. ex quo orti sunt sup terram. vsqz in presentē diem. Auertitqz se; ⁊ egress⁹ ē a pharaone. Dixerūt aut serui pharaonis ad eū. Vsqz quo patiemur hoc scādalu? Dimitte homines. vt sacrificent dño deo suo. Nōne vides qz perierit egiptus? Reuocauerūtqz moyse ⁊ aarō ad pharaonē. Qui dixit eis. Ite; sacrificate domino deo vestro. Qui nā sunt qui ituri sunt? Ait moyses. Cū puul nostris ⁊ seniorib⁹ pergem⁹; cū filiis ⁊ filiabus. cum ouib⁹ ⁊ armentis. Est em̄ solēmitas domini dei nostri. Et rñdit pharao. Sic dominus sit vobiscū. Quomodo ego dimittāz vos ⁊ puulos vros; cui dubiū ē qz pessime cogitētis. Nō fiat ita; sed ite tm̄ viri ⁊ sacrificate dño. Hec em̄ ⁊ ipsi petistis. Statiqz eieci sunt de cōspectu pharaonis. Dixit aut dominus ad moyse. Extende manū tuam sup terram egipti ad locustam. vt descendat sup terram; ⁊ deuoret omnem herbam q̄ residua fuerit grādi. Et extendit moyses virgam super terram egipti; ⁊ dñs induxit ventū vrentē tota illa die ⁊ nocte. Et mane factō vent⁹ vres leuauit locustas. Qui ascenderūt sup vniuersā terrā egipti; ⁊

federūt in cūctis finib⁹ egiptioꝝ innumera biles; quales ante illud temp⁹ nō fuerant nec postea future sūt. Dperuerūtqz vniuersā supficiem terre; vastantes oia. Deuorata est igit̄ herba terre. ⁊ quicq̄ pomoz in arborib⁹ fuit que grādo dimiserat. Nichil ḡ omnino virens relictuū est in lignis; ⁊ in herbis terre; in cūcta egipto. Quāobzē festinus pharao vocauit moyse ⁊ aarō; ⁊ dixit eis. Peccaui in dñm deū vestrū; ⁊ in vos. Sed nūc dimittite peccatū mihi. etiā hac vice; ⁊ rogate dominū deū vestrum; vt auferat a me mortem istā. Egressusqz est moyses de cōspectu pharaonis; ⁊ orauit dominū. Qui flare fecit ventū ab occidēte vehemētissimū; ⁊ arreptam locustam p̄iecit in mare rubiū. Nō remansit ne vna quidē; in cūctis finib⁹ egipti. Et indurauit dñs cor pharaonis; nec dimisit filios isrl̄. Dixit aut domin⁹ ad moyse. Extēde manū tuam in celū; et sint tenebre sup terrā egipti. tam dēse vt palari queant. Extenditqz moyses manus in celū; ⁊ facte sunt tenebre horribiles in vniuersa terra egipti. Tribus diebus nemo vidit fratrem suū; nec mouit se de loco in quo erat. Vbicūqz aut habitabāt filij isrl̄; lux erat. Vocauitqz pharao moyse ⁊ aarō. ⁊ dixit eis. Ite sacrificate domino. Dues tm̄ vestre ⁊ armenta remaneāt; paruuli vñ eāt vobiscū. Ait moyses. Hostias q̄ et olocauista dabis nobis; q̄ offeramus dño deo nostro. Cūcti greges p̄gent nobiscū. Nō remanebit ex eis vngula q̄ necessaria sūt in cultus domini dei nostri. p̄sertim cū ignozem⁹ qd̄ debeat imolari. donec ad ipm̄ locū peruēriamus. Indurauit aut dñs cor pharaonis; ⁊ noluit dimittere eos. Dixitqz pharao ad moyse. Recede a me; ⁊ caue ne vltra videas faciem meā. Quocūqz die apparueris mihi morieris. Respondit moyses. Ita fiat vt locut⁹ es. Nō videbo vltra faciem tuam.

CA.

XI.

⁊ dixit domin⁹ ad moyse. Adhuc vna plaga tangā pharaonē ⁊ egiptū; ⁊ post h̄ dimittet vos. ⁊ exire cōpellet. Dices ḡ oi plebi; vt postulet vir ab amico suo ⁊ mulier a vicina sua vasa argentea et aurea ⁊ veste. Dabit aut dominus gratiaz populo suo coram egiptiis. fuitqz moyses vir magn⁹ valde in terra egipti. corā suis

pharaonis et omni populo. Et ait. Hec dicit
 dominus. Media nocte ingrediar in egiptum; et
 morietur omne primogenitum in terra egiptio-
 rum a primogenito pharaonis qui sedet in solio
 eius. usque ad primogenitum ancille que est ad mo-
 lam; et omnia primogenita iumentorum. Eruntque
 clamor magnus in universa terra egipti; que-
 lis nec ante fuit; nec postea futurus est. Apud
 omnes autem filios israel non mutiet canis. ab ho-
 mine usque ad pecus; ut sciatis quanto mira-
 culo dividat dominus egiptios et israel. De-
 scendentque omnes servi tui isti ad me; et ado-
 rabunt me dicentes. Egredere tu; et omnis populus
 qui subiectus est tibi. Post hec egrediemur.
 Et exiit a pharaone; iratus nimis. Dixit
 autem dominus ad moysen. Non audiet vos pharao;
 ut multa signa fiant in terra egipti. Moy-
 ses autem et aaron fecerunt omnia signa et oste-
 ta que scripta sunt. coram pharaone; et indura-
 vit dominus cor pharaonis; nec dimisit filios israel
 de terra sua. CA. XII.

Exiit ergo dominus ad moysen et aaron in
 terra egipti. Mensis iste vobis prin-
 cipium mensium; primus erit in mensibus
 anni. Loquimini ad universum ceterum filiorum
 israel; et dicite eis. Decima die mensis huius.
 tollat unusquisque agnium pro familias et domos
 suas. Sim autem minor est numerus; ut sufficere
 possit ad vescendum agnium; assumet vicinum
 suum qui coniunctus est domui eius; iuxta nume-
 rum animarum que sufficere possint ad esum agni.
 Erunt autem agni absque macula; masculi an-
 niculus. Iuxta quem ritum tolletis et hederum; et
 servabitis eum usque ad quartadecimam diem
 mensis huius. Imolabitque eum universa mul-
 tudo filiorum israel ad vespere; et sument de sa-
 guine eius. ac ponent super vtrumque postem; et in
 supliminibus domorum in quibus comedit illud.
 Et edent carnes nocte illa assas igni; et azi-
 mos panes cum lactucis agrestibus. Non co-
 medetis ex eo crudum quid nec coctum aqua.
 sed assum tamen igni. Caput cum pedibus eius et
 intestinis vorabitis; nec remanebit quicquam
 ex eo usque mane. Si quid residuum fuerit;
 igne comburetis. Sic autem comedetis illud. Re-
 nes vestros accingetis; et calciameta habe-
 bitis in pedibus. tenentes baculos in manibus;
 et comedetis festinantes. Est enim phasce. id est
 transitus domini. Et transibit per terram egipti no-
 cte illa; percutiamque omne primogenitum in terra

egipti. ab homine usque ad pecus; et in cunctis
 dijs egipti. faciam iudicia ego dominus. Erunt autem
 sanguis vobis in signum in edibus in quibus eri-
 tis; et videbo sanguinem ac transibo vos; nec
 erit in vobis plaga disperdens. quando percussero
 terram egipti. Habebitis autem hunc diem in
 monumentum. et celebrabitis eam sollempne domino
 in generationibus vestris. cultu sempiterno. Se-
 ptem diebus azima comedetis. In die primo
 non erit fermentum in domibus vestris. Qui-
 cumque comederit fermentum; peribit anima illa de
 israel; a primo die usque ad diem septimum. Dies
 prima erit sancta ac sollemnis; et dies septima
 eadem festiuitate venerabilis. Nichil operis
 facietis in eis. exceptis his que ad vescendum
 pertinent; et observabitis azima. In eadem
 enim ipsa die educam exercitum vestrum de terra
 egipti; et custodietis diem istum in generationes
 vestras. ritu perpetuo. Primo mense quartadeci-
 ma die mensis ad vespere comedetis azima;
 usque ad diem vicequingentesimam eiusdem mensis
 ad vespere. Septem diebus fermentatum non
 inueniet in domibus vestris. Qui comederit fer-
 mentatum. peribit anima eius de cetero israel; tam
 de aduenis quam de indigenis terre. Domum fer-
 mentatum non comedetis. In cunctis habitas-
 culis vestris edetis azima. Vocavit autem moy-
 ses omnes seniores filiorum israel; et dixit ad eos.
 Ite tollentes animal pro familias vestras; et
 imolate phasce. Fasciculusque ysaopi tingite in
 sanguine qui est in limine; et aspergite ex eo
 supliminare et vtrumque postem. Nullus vestrum
 egredietur ostium domus sue. usque mane. Tra-
 nsibit enim dominus percutiens egiptios. Cumque vi-
 derit sanguinem in supliminari et in vtroque po-
 ste transcendet ostium domus; et non finet per-
 cussorem ingredi domos vestras. et ledere. Cu-
 stodi verbum istud; legitimum tibi et filiis tuis
 usque in eternum. Cumque introieritis terram
 quam dominus deus daturus est vobis. et polli-
 citus est; observabitis ceremonias istas. Et
 cum dixerit vobis filij vestri. que est ista reli-
 gio; dicetis eis. Victimam transiit dominus; et
 quando transiit super domos filiorum israel in egi-
 pto. percutiens egiptios. et domos nostras
 liberans. Incuruatusque populus adoravit. Et
 egressi filij israel; fecerunt sicut preceperat dominus
 moyse et aaron. Factum est autem in noctis medio.
 percussit dominus omne primogenitum in terra egi-
 pti; a primogenito pharaonis qui in solio eius

sedebat vsq; ad p̄mogenitū captiue q̄ erat
 in carcere: ⁊ omne p̄mogenitū iumentorū.
 Surrexitq; pharao nocte ⁊ omnes fui ei⁹.
 cūctaq; egiptus: et ortus ē clamor magn⁹
 in egipto. Neq; em̄ erat domus in qua non
 iaceret mortuus. Vocatisq; pharao moy-
 se ⁊ aaron nocte. ait. Surgite: egredimini
 a populo meo vs ⁊ filij isrl. Ite: et imolate
 domino. sicut dicitis. Dues v̄ras ⁊ armēta
 assumite vt petieratis. ⁊ abeuntes benedi-
 cite mihi. Vtgebātq; egiptij populū d̄ tra
 exire velocit̄ dicentes. Omnes moriemur.
 Tulit igit̄ populus cōpersam farinā anq̄
 fermentare. ⁊ ligās in pallijs posuit super
 humeros suos. fecerūtq; filij isrl: sicut p̄ce-
 perat dominus moyfi: ⁊ petierūt ab egipti-
 is vasa argentea ⁊ aurea vestēq; plurimā.
 Dedit aut̄ dñs gratiā pp̄lo corā egiptijs.
 vt comodarent eis ⁊ spoliauerunt egipti-
 os. Profectiq; sunt filij isrl de ramasse in so-
 chot sexcenta vere milia peditū viroz: ab-
 sq; puulis ⁊ mulierib⁹. Sed ⁊ vulg⁹ promi-
 scū innumabile ascēdit cū eis: oues ⁊ armē-
 ta. ⁊ aiantia diuersi generis multa nimis.
 Coxerūtq; farinā quā dudū de egipto con-
 spersā tulerāt: ⁊ fecerūt submericios panes
 azimos. Neq; em̄ poterat fermētari. cogē-
 tib⁹ exire egiptijs. ⁊ nullā facere finentiā
 morā: nec pulmenti quicq; occurrerat ip̄a-
 rare. Habitatio aut̄ filioz israhel qua mā-
 serūt in egipto fuit quadringentoz trigi-
 ta annoz. Quib⁹ expletis: eadē die egress⁹
 est omnis exercit⁹ domini de terra egipti.
 Nox ista obseruabilis domini: quāto edux-
 it eos de terra egipti. Hanc obsuare debēt
 omnes filij isrl. in gnationib⁹ suis. Dixitq;
 dñs ad moyse ⁊ aarō. Hec ē religio phase.
 Omnis alienigena nō comedet ex eo. Dis-
 cit̄ seru⁹ emptici⁹ circūcidet̄: ⁊ sic comedet.
 Aduena ⁊ mercenarius nō edent ex eo. In
 vna domo comedet. nec efferretis de carni-
 b⁹ ei⁹ foras. nec os illius cōfringetis. Dis-
 cetis filioz isrl. faciet illud. Nō si q̄s pe-
 grinoz in vest. im voluerit trāhre coloniā
 ⁊ facere phase dñi: circūcidet̄ prius omne
 masculinū eius. ⁊ tūc n̄te celebrabit eritq;
 sicut indigena terre. Si q̄s aut̄ circūcisus
 non fuerit: nō vescet̄ ex eo. Eadē lex erit in-
 digene: et colono q̄ peregrinat̄ apud vs.
 fecerūtq; oēs filij isrl. sic p̄cep̄at dñs mo-

ysi ⁊ aarō: ⁊ eadem die eduxit filios isrl de
 terra egipti p̄ turmas suas. CA. XIII.

Deutusq; est dñs ad moyse dicens
 t̄ Sanctifica mihi omne p̄mogenitū
 qd̄ aperit vuluā in filiis isrl: tam de
 hominib⁹ q̄ de iumentis. Mea sūt em̄ omnia
 Et ait moyses ad pplm. Memento diei
 huius. in qua egressi estis de egipto ⁊ de do-
 mo seruitutis: qm̄ in manu forti eduxit vs
 dñs d̄ loco isto: vt nō comedatis fermēta
 tū panē. Hodie egredimini. mēse nouarū
 frugū. Cūq; introduxerit te domin⁹ i ter-
 ram chananei. ⁊ ethi. ⁊ amozrei. ⁊ euei. et
 iebusei. quā iurauit patrib⁹ tuis. vt daret
 tibi terrā fluentem lacte ⁊ melie: celebra-
 bitis hūc morem sacroz mēse isto. Septē
 dieb⁹ vesceris azimis: ⁊ in die septimo erit
 solēntas domini. Azima comedetis septē
 dieb⁹. Nō apparebit apud te aliqd̄ fermē-
 tatū: nec in cūctis finib⁹ tuis. Narrabisq;
 filio tuo i die illo dicens. Hoc ē qd̄ fecit mi-
 hi dominus: quāto egressus sum d̄ egipto.
 Et erit q̄si signū in manu tua. et q̄si momi-
 mentū ante oculos tuos: ⁊ vt lex domini se-
 per sit in ore tuo. In manu em̄ forti. eduxit
 te dñs de egipto: vt custodias huiuscemo-
 di cultuz statuto tempore. a dieb⁹ in dies.
 Cūq; introduxerit te domin⁹ in terrā cha-
 nanei. sicut iurauit tibi ⁊ patrib⁹ tuis. ⁊ de-
 derit tibi eā: separabis omne quod aperuit
 vuluā domino: et qd̄ p̄mitium ē i pecorib⁹
 tuis. Quicq; habueris masculini sexus cō-
 fecerabis domino. Primogenitū asini muta-
 bis oue: qd̄ si nō redemeris. inficies. Dñe
 aut̄ p̄mogenitū hominis de filiis tuis: p̄cio
 redimes. Cūq; interrogauerit te fili⁹ tu⁹
 cras. dicens. Quid ē hoc crūdebis ei. In ma-
 nu forti eduxit nos domin⁹ d̄ terra egipti:
 de domo seruitutis. Nam cū indurat⁹ esset
 pharao. ⁊ nollet nos dimitte occidit̄ domi⁹
 oē p̄mogenitū i tra egipti: a p̄mogenito ho-
 minis vsq; ad p̄mogenitū iumentoz. Idē
 co imolo domino omne qd̄ aperit vuluā ma-
 sculini sexus: ⁊ omnia p̄mogenita filioz
 meoz redio. Er̄t igit̄ q̄si signū i maū tua.
 et quasi appensū qd̄ ob recordationē ante
 oculos tuos. eo q̄ i maū forti eduxit vs do-
 minus d̄ egipto. Igit̄ cū emisisset pharao
 pplm̄ n̄ eos duxit dñs p̄ viā t̄re philistim.
 que vicina est: reputans ne forte peniteret

eū. si vidisset abuersū se bella cōsurgere. et reuertere in egiptū: sed circūduxit p viā deserti: que ē iuxta mare rubrū. Et armati ascenderūt filij israhel de terra egipti. Tulit q̄ moyses ossa ioseph secum: eo q̄ adiuuasset filios isrl̄. dicēs. Visitabit vobis deus: efferte ossa mea hinc vobiscū. Profectiq̄ de socho: castrametati sunt in ethan: in extremis finibz solitudinis. Dominus autē pcedebat eos: ad ostendendā viam. p diē in colūna nubis: et p noctē i colūna ignis: vt dux esset iemeris vtroq̄ tempore. Nūq̄ defuit colūna nub̄ p diem. nec colūna ignis p noctem. corā p̄lo. CA. XIII.

Datus est autē dñs ad moysen dicēs. Loquere filiis isrl̄. Reuertite castrametentē e regione si ai roth: que est inter magdalū et mare. cōtra beelsephō. In cōspectu eius castra ponetis sup mare. Diciturūq̄ est pharao sup filiis isrl̄. Coartati sunt in terra cōclusit eos desertū. Et indurabo cor eius: ac persequer vobis: et glorificabor in pharaone: et i omni exercitu ei: scientq̄ egiptij. quia ego sum dñs. fecerūt q̄ ita. Et nūciatū est regi egiptioz: q̄ fugisset p̄lus. Immutatūq̄ est cor pharaonis. et seruoꝝ eius sup p̄lum: et dixerunt. Quid volum⁹ facere: vt dimitterem⁹ isrl̄ ne seruiret nobis? Junxit q̄ currū: et omnē populū suū assūpsit secū. Tulitq̄ sexcentos currus electos. et quicq̄d in egipto currū fuit: et duces totius exercit⁹. Indurauitq̄ dominus cor pharaonis regis egipti: et psecut⁹ est filios isrl̄. At illi egressi erāt i manu excelsa. Cūq̄ psequerēt egiptij vestigia pcedentium: repererūt eos in castris super mare. Omnis equitatus et curr⁹ pharaonis. et vniuersus exercit⁹. erant in si ai roth cōtra beelsephon. Cūq̄ appropinq̄isset pharao. leuātes filij isrl̄ oculos. viderūt egiptios post se: et timuerūt valde. Clamauerūtq̄ ad dominū: et dixerūt ad moysen. Foris ita n̄ erant sepulcra i egipto: ideo tulisti nos vt moreremur in solitudine. Quid hoc facere voluisti: vt educeres nos ex egipto? Nōne iste est sermo quē loquebamur ad te i egipto. dicētes: recede a nobis. vt seruiamus egiptijs? Multo em̄ melius est seruire eis: q̄ mori in solitudine. Et ait moyses ad populū. Nolite timere. State et videte magnā

lia domini: que facturus est hodie. Egiptios em̄ q̄s nunc videtis. nequaquā vltra videbitis. vsq̄ in sempiternū. Domin⁹ pugnet pro vobis: et vos tacebitis. Dixitq̄ dñs ad moysen. Quid clamas ad me? Loq̄re filiis israhel: vt pficiscant. Tu autē eleua virgā tuā et extende manū tuā sup mare et diuide illud: vt gradiant filij israhel i medio mari p siccū. Ego autē indurabo cor egiptioz vt persequant vobis et glorificabor i pharaone. et in omni exercitu ei: et in curribz et in eq̄tibz illi⁹. Et sciēt egiptij quia ego sū dñs: cū glorificat⁹ fuero in pharaone. et in curribz atq̄ in equitibz eius. Tollēsq̄ se agelus domini q̄ pcedebat castra israhel. abiit post eos: et cū eo paritē columna nubis p̄ora dimittēs: post tergū stetit. in castra egiptioz et castra israhel. Et erat nubes tenebrosa. et illuminans noctē: ita vt ad se inuicē toto noctis tempore. accedere nō valerēt. Cūq̄ extēdisset moyses manū super mare. abstulit illud domin⁹. flante v̄to vehementi et vrenti tota nocte: et vertit i siccū. Diuisa q̄ est aqua: et ingressi sunt filij israhel p medium sicci maris. Erat em̄ aqua q̄si mur⁹. a dextra eoz et leua. Persequentesq̄ egiptij ingressi sunt post eos: et omnis eq̄tat⁹ pharaonis. curr⁹ ei⁹ et equites p mediū maris. Jamq̄ aduenerat vigilia matutia: et ecce respiciens dñs sup castra egiptioz p colūnam ignis et nub̄. interfecit exercitū eoz. et subūit rotas currū: ferebantq̄ in pfūdū. Dixerūtq̄ egiptij. Fugiam⁹ israhelē: quia dñs pugnat pro eis cōtra nos. Et ait dominus ad moysen. Extēde manū tuā sup mare: vt reuertant aque ad egiptios. sup currus et eq̄tes. Cūq̄ extendisset moyses manū contra mare: reuersū ē p̄mo dilucto ad priorē locū. Fugientibusq̄ egiptijs occurrerūt aque: et inuoluit eos dñs i medijs fluctibz. Reuersaq̄ sunt aque: et operuerūt currus et equites cūcti exercit⁹ pharaonis: qui sequētes ingressi fuerāt mare: nec vn⁹ quidem superfuit ex eis. Filij autē israhel perrexerūt p mediū sicci maris: et aq̄ eis erant quasi p muro. a dextris et a sinistris. Liberauitq̄ dñs in die illo israhel d manu egiptioꝝ: et viderunt egiptios mortuos sup littus maris: et manū magnā quā exercuerat dominus cōtra eos. Timuitq̄ populus dñm.

et crediderunt domino. et moysi seruo eius.

CA.

XV.

¶ Vnc cecinit moyses et filij israhel. carmen hoc dno. et dixerunt. Cantem⁹ domino. Glorioso em magnificat⁹ e. equu et ascēsoze deiecit in mare. Fortitudo mea et laus mea dñs. et factus e mihi in salutem. Iste deus meus et glorificabo e. de⁹ pñs mei. et exaltabo eu. Domin⁹ qñ vir pugnat⁹. omnipotens nome eius. currus pharaonis. et exercitu eius pñcit in mare. Electi pñcipis eius submersi sunt in mari rubro. abyssi operuerunt eos. descēderunt in pfudu quasi lapis. Dextera tua domine magnificata est in fortitudine. dextera tua domine percussit inimicu. et in multitudine glorie tue deposuisti aduersarios meos. Misisti iram tuam. que deuorauit eos sicut stipula. et in spiritu furoris tui cōgregate sunt aq. Stetit vnda fluens. cōgregate sūt abyssi in medio mari. Dixit inimicus. persequar et comprehendā. diuidā spolia. implebit aia mea. Euagmabo gladiu meū. inficiet eos manus mea. flauit spiritus tu⁹. et operuit eos mare. submersi sunt qñ plūbū in aquis vehementibus. Quis filius tui in fortibus domine. Quis filius tui magnificus in sanctitate. terribilis atq. laudabilis et faciens mirabilia. Extendisti manū tuā. et deuorauit eos tra. Dux fuisti in misericordia tua. populo que redemisti. Et portasti eu in fortitudine tua. ad habitaculu sanctum tuu. Ascenderunt populi et irati sunt. dolores obtinuerunt habitatores philistin. Tunc conturbati sunt pñcipis edom. robustos moab obtinuit tremor. obriguerunt omnes habitatores chanaan. Irruat super eos formido et pavor in magnitudine brachij tui. fiant immobiles qñ lapis. donec ptraseat plus tu⁹ domine. donec ptranseat plus tu⁹ iste que possidisti. Introduces eos. et platabis in monte hereditatis tue. firmissimo habitaculo tuo. qd operatus es domine. Sanctuariu tuum domine. qd firmauerunt man⁹ tue. Domi⁹ regnabit in eternu et vltra. Ingressus est em eques pharao cu currib⁹ et equitib⁹ ei⁹ in mare. et reduxit sup eos dñs aqs maris. Filij aut israhel ambulauerunt p ficcu. in medio ei⁹. Sūpsit g maria pphetissa. soror aaron. timpanu in manu sua. egresseq sūt oēs

mulieres post eam cu timpanis et choris. quibus p̄cinebat dicens. Cantemus domino. Glorioso em magnificatus est. equu et ascēsoze eius diecit in mare. Tulit aut moyses israhel de mari rubro. et egressi sunt in desertu sur. Ambulaueruntq. trib⁹ diebus p solitudinem. et nō inueniebāt aqua. Et venerunt in marath. nec poterāt bibē aqs d marath. eo qd essent amare. Vnde et agruu loco nomen imposuit. vocās illū marath. id ē. amaritudinem. Et murmurauit popul⁹ contra moysen dices. Quid bibem⁹. At ille clamauit ad dominu. Qui ostendit ei lignu. qd cu misisset in aquas. in dulcedinem verse sunt. Ibi cōstituit ei p̄cepta atq. iudicia. et ibi temptauit eu dices. Si audieris vocē dñi dei tui. et qd rectu est corā eo feceris. et obedieris mandatis eius. custodierisq. omnia p̄cepta illius. cūctum languore que posui in egipto nō inducam sup te. Ego em sū dñs de⁹ saluato. Venerūt at in helim filij isrl. vbi erant duodecim fontes aqrum et septuaginta palme. et castrametati sūt iuxta aquas.

CA.

XVI.

¶ Rosediq. de helim venit omnis multitudo filioz israhel in desertu syn. qd est inter helim et synai. quita decima die mensis scdi postq. egressi sunt de tra egipti. Et murmurauit omnis ogregato filiozum isrl. contra moysen et aaron. in solitudine. Dixeruntq. filij israhel ad eos. Vemā motui essemus p manū domini in terra egipti. qñ sedebam⁹ sup ollas carniū. et comedebam⁹ panem in saturitate. Cur induxistis nos in desertu istud. vt occideretis omnem mltitudinem fame. Dixit aut domin⁹ ad moysen. Ecce ego pluam vobis panes de celo. Egrediat plus et colligat q sufficiat p singulos dies. vt temptem eu. vtrū abulet in lege mea. an nō. Die aut sexto parēt qd in ferāt. et fit duplū q colligere solebāt p singulos dies. Dixeruntq. moyses et aarō ad oēs filios isrl. vespe scietis qd dñs eduxerit vos de tra egipti. et mane videbitis gloriaz domini. Audiui em murmur vestru otra dominu. Nos vero quid sumus. qz misistis cōtra nos. Et ait moyses. Dabit vob dñs vespere carnes edere. et mane panes in saturitate. eo qd audierit murmuratōnes vras quib⁹ murmurati estis contra eu. Nos em

quid sum? nec contra nos est murmur vestrum: sed contra dominum. Dixit quoque moyses ad aaron. Dic vniuersae congregationi filiorum israel. Accedite coram domino. Audiuit enim murmur vestrum. Cumque loqueretur aaron ad omnes cetum filiorum israel: respexerunt ad solitudinem. Et ecce gloria domini apparuit in nube. Locutus est autem dominus ad moysen dicens. Audiui murmurationes filiorum israel. Loquere ad eos. Vespere comedetis carnes: et mane saturabimini panibus: scietis quia ego sum dominus deus vester. Factum est autem vespere et ascendens coturnix cooperuit castra: mane quoque ros iacuit per circuitum castrorum. Cumque aperuisset superficies terre: apparuit in solitudine minutum: et quasi pilosum in solitudine primum super terram. Quod cum vidisset filii israel: dixerunt ad inuicem. Manhu? Quod significat. Quid est hoc? Ignorabant enim quid esset. Quibus ait moyses. Iste est panis quem dominus dedit vobis ad vescendum. Hic est sermo quem precepit vobis dominus. Colligat unusquisque ex eo quantum sufficit ad vescendum. Homo per singula capita. Iuxta numerum aerium vestrarum que habitant in tabernaculo: sic tolletis. feceruntque ita filii israel: et collegerunt: alius plus alius minus: et mensurae sunt ad mensuram gomor. Nec qui plus collegit: habuit amplius: nec qui minus parauerat: reperit minus: sed singuli iuxta id quod edere poterant congregauerunt. Dixitque moyses ad eos. Nullus relinquit ex eo in mane. Qui non audierunt eum: sed dimiserunt quidam ex eis usque mane: et scaterere cepit vermibus: atque contumuit. Et iratus est contra eos moyses. Colligebant autem mane singuli: quantum sufficere poterat ad vescendum. Cumque incaluisset sol: liquebat. In die autem sexta: collegerunt cibos duplices: id est: duo gomor per singulos homines. Venerunt autem omnes principes multitudinis: et narrauerunt moysi. Qui ait eis. Hoc est quod locutus est dominus. Requies sabbati sanctificata est domino. Cras quodcumque operandum est: facite: et quae coquenda sunt coquite. Quicquid autem reliquum fuerit: reponite usque in mane. feceruntque ita ut preceperat moyses: et non contumuit: neque vermis inuentus est in eo. Dixitque moyses. Comedite illud hodie: quia sabbatum est domino: non inuenietis hodie in agro. Sex diebus colligite: in die autem septimo

sabbatum est domino: idcirco non inuenietis. venitque septima dies et egressi de populo ut colligerent: non inuenierunt. Dixit autem dominus ad moysen. Usquequo non vultis custodire mandata mea: et legem meam? Videte quia dominus dederit vobis sabbatum: et propter hoc tribuit vobis die sexta cibos duplices. Maneat unusquisque apud semetipsum: et nullus egredietur de loco suo die septimo: et sabbatizabit populus die septimo. Appellauitque dominus israel: nomen eius man. Quod erat quasi semen coriandri albi: gustusque eius quasi simile cum melle. Dixit autem moyses. Iste est sermo quem precepit dominus. Imple gomor ex eo: et custodiat in futurum retro generationes: ut nouerit panem quo alui vos in solitudine: quando educti estis de terra egypti. Dixitque moyses ad aaron. Sume vas unum: et mitte ibi man: quantum potest capere gomor: et reponere coram domino ad seruandum in generationes vestras sicut precepit dominus moysi. Posuitque illud aaron in tabernaculo ad seruandum: filii autem israel comederunt man: quadraginta annis: donec veniret in terram habitabilem. Hoc cibo aliti sunt usquequo tangerent fines terre chanaan. Homo autem decima pars est ephi.

CA.

XVII.

Hicur perfecta omnis multitudo filiorum israel de deserto syn: per mansiones suas: iuxta sermonem domini: castrametati sunt in raphadim: ubi non erat aqua ad bibendum populo. Qui iurgatus contra moysen: ait. Da nobis aquam ut bibamus. Quibus respondit moyses. Quid iurgamini contra me? Cur temptatis dominum? Sitiuit ergo ibi populus pro aquae penuria: et murmurauit contra moysen dicens. Cur fecisti nos exire de egypto: ut occideres nos et liberos nostros ac iumenta sitis. Clamauit autem moyses ad dominum dicens. Quid faciam populo huic? Adhuc paululum: et lapidabit me. Et ait dominus ad moysen. Antecede populum: et sume tecum de senioribus israel: et virgam quam percussisti fluum tollere in manu tua: et vade. Ego stabo ibi coram te: super petram oreb: percute: et exibit ex ea aqua: ut bibat populus. fecit ita moyses coram senioribus israel. Et vocauit nomen loci illius temptatio: propter iurgium filiorum israel: et quia temptauerunt dominum dicentes. Est ne deus in nobis an non? Venit autem amalech: et pugnabat contra filios

isrl' in raphidim. Dixitq; moyses ad iosue
 Elige viros: et egressus pugna cōtra ama
 lech cras. Ego stabo i vertice collis: habēs
 virgam dei i manu mea. fecit iosue vt lo
 cutus erat moyses: et pugnauit cōtra ama
 lech. Moyses autē et aarō et hur ascēderunt
 sup verticem collis. Cūq; leuaret moyses
 manus. vincebat isrl'. Sin autē paululū re
 mansisset: supabat amalech. Manus autē
 moyfi erāt graues. Sumentes igit lapidēz
 posuerūt subter eū. in quo sedit: aaron at
 et hur sustentabāt manū eius ex vtraq; pte
 Et factū est vt manū illi nō lassarent: vsq;
 q; ad occasum solis. fugauitq; iosue ama
 lech et populū ei' in ore gladij. Dixit autē
 dñs ad moysen. Scribe hoc ad monumentū
 in libro: et trade aurib; iosue. Delebo enim
 memoriāz amalech sub celo. Edificauitq;
 moyses altare. et vocauit nomē ei'. domi'
 exaltatio mea. dicēs. Quia manus soli' do
 mini. et bellū dei erit cōtra amalech: a gñā
 tione in gñationē. CA. XVIII.

Vnq; audisset iethro sacerdos ma
 dian cognat' moyfi. omnia q̄ fece
 rat dñs moyfi. et israhel populo suo
 et q̄ eduxisset dñs israhel d' egipto: tulit se
 phoram vxorē moyfi quā remiserat. et duos
 filios ei': quoz vn' vocabat' gersan. dicēs
 te patre. aduena fui in terra aliena: alē ve
 ro eliezer. deus em̄ ait patris mei. adiutor
 meus: et eruit me d' gladio pharaonis. Ve
 nit g' iethro cognatus moyfi. et filij eius. et
 vxor ei' ad moysen in desertū: vbi erat ca
 strametatus iuxta montē dei: et mandauit
 moyfi diceus. Ego iethro cognatus tuus.
 vni' ad te et vxor tua. et filij tui cū ea. Qui
 egressus in occursum cognati sui adorauit: et
 osculatus est eū. Salutauerūtq; se mutuo
 verbis pacificis. Cūq; intrasset tabnaculū:
 narrauit moyses cognato suo cūctā q̄ fece
 rat dñs pharaōi: et egiptijs ppter israhel:
 vni' usq; labore q̄ accidisset eis i timere: et
 q̄ liberauerat eos domin'. Letatusq; ē ie
 thro sup omnib; bonis. q̄ fecerat dñs isrl':
 eo q̄ eruisset eū de manu egiptioz. Et ait.
 Benedictus dñs qui liberauit vos de manu
 egiptioz. et de manu pharaonis: q̄ eruit po
 pulū suū de manu egipti. Nūc cognoui qz
 magnus dñs sup omnes deos: eo q̄ superbe
 egerunt cōtra eos. obtulit ergo iethro co

gnatus moyfi. olocauit et hostias domino:
 venerūtq; aaron. et oēs seniores filioz isrl':
 vt comederēt panem cū eo corā dño. Alte
 ra at die sedit moyses vt iudicaret pplum:
 qui assistebat moyfi a mane vsq; ad vespaz
 Qd cum vidisset cognatus ei'. omnia scz
 que agebat i populo. ait. Quid ē qd facis
 in plebe? Cur solus sedes? et omnis popul'
 prestolat de mane vsq; ad vespam. Cui re
 spōdit moyses. Venit ad me populus: q̄ res
 sentētiā dei. Cūq; acciderit eis aliq' disce
 ptatio veniūt ad me vt iudicē inter eos: et
 ostendā pcepta dei et leges ei'. At ille: nō
 bonam inq̄t rem facis. Stulto labore cōsu
 meris: et tu et plus iste qui tecū est. Ultra
 vires tuas est negociū. Sol' illud nō pote
 ris sustinere: sed audi verba mea atq; cōsi
 lia: et erit dominus tecū. Esto tu populo in
 his que ad deū pertinet: vt referas q̄ dicūt
 ad eū: ostēdasq; populo cerimonias. et ritū
 colendi: viamq; p quā ingredi debeant: et
 opus qd facere. Prouide autē de omni plebe
 viros sapiētes et timentes deū in quib; sit
 veritas. et qui oderit auariciā: et ostite e ex
 eis tribunos et cēturiones: et quinq; genari
 os. et decanos: q̄ iudicēt pplum omni tēpore
 Quicquid autē maius fuerit referāt ad te:
 et iph' miora tantūmodo iudicent: leuiusq;
 sit tibi. partito in alios onere. Si hoc fece
 ris. implebis imperiū domini: et pcepta ei'
 poteris sustētare: et omnis hic plus reūte
 tur ad loca sua cū pace. Quib; auditis mo
 yses fecit oia q̄ ille suggererat. Et electis
 viris strenuis de cūcto israhel cōstituit eos
 principes ppli. tribunos et cēturiones: et quī
 q̄ genarios et decanos: q̄ iudicaret plebē do
 mini omni tpe. Quicqd autē graui' erat re
 ferebāt ad eū: facilioza tūmodo iudicātes
 Dimisitq; cognatū suū: q̄ reus' abijt i terram
 CA. XIX. sua.

Ense tercio egressio israhel de t
 ra egipti: in die hac venerūt in soli
 tudinem synai. Nam pfecti de raphidim et
 puenientes vsq; in desertū synai. castrame
 tati sunt in eodē loco: ibiq; israhel fixit ten
 toria eregione mōtis. Moyses autē ascēdit
 in mōtem ad deū. Vocauitq; eū dñs d' mō
 te. et ait. Hec dices domui iacob: et annūcia
 bis filiis isrl'. Vosipi vidistis q̄ fecerit egipti
 is: quomodo portaueri vos sup alas aqlaz

et assumpserim mihi. Si ergo audieritis vocem meam et custodieritis pactum meum: eritis mihi in peculium et cunctis populis. Mea est enim omnis terra et vos eritis mihi in regnum sacerdotale et gens sancta. Haec sunt verba quae loquor ad filios israel. Venit moyses et convocatis maioribus natu populi exposuit omnes sermones quos mandauerat dominus. Responditque omnis populus filii. Cuncta quae locutus est dominus faciemus. Cumque retulisset moyses verba populi ad dominum: ait ei dominus. Jam nunc veniam ad te in caligine nubis: ut audiat me populus loquens tibi: et credat tibi in perpetuum. Nunciavit ergo moyses verba populi ad dominum. Qui dixit ei. Vade ad populum et sanctifica illos hodie et cras: lauetque vestimenta sua: et sint parati in diem tertium. In die enim tertio descendet dominus coram omni plebe super montem synai. Constituesque terminos populo per circuitum: et dices ad eos. Cavete ne ascendatis in montem: nec tangatis fines illius. Quisquis tetigerit montem morte morietur. Manus non tangent eum: sed lapidibus opprimentur: aut confodietur iaculis. Siue iumentum fuerit siue homo: non vivet. Cum ceperit clagere bucina: tunc ascendat in montem. Descenditque moyses de monte ad populum: et sanctificavit eum. Cumque lauisset vestimenta sua: ait ad eos. Estote parati in die tertio: et ne appropinquetis uxoribus vestris. Jamque ad venerat tertius dies: et mane inclarum erat: et ecce ceperunt audiri tonitrua: ac micare fulgura: et nubes densissima operire montem. Clagorque buccinae vehementius prestrepebat: et timuit populus qui erat in castris. Cumque eduxisset eos moyses in occursum dei de loco castrorum: steterunt ad radices montis. Totus autem mons synai fumigabat: eo quod descendisset dominus super eum in igne: et ascenderet fumus ex eo quasi de fornace. Eratque omnis motus terribilis: et sonitus buccinae paulatim crescebat in maius: et plixius tenebatur. Moyses loquebatur: et dominus respondebat ei. Descenditque dominus super montem synai in ipso montis vertice: et vocavit moysen in cacumen eius. Quo cum ascendisset: dixit ad eum. Descende et contestare populum: ne forte velit transgredere terminos ad videndum dominum: et pereat ex eis plurima multitudo. Sacerdotes quoque qui accedunt ad dominum sanctificentur: ne percutiat eos. Dixitque moyses ad dominum. Non poterit vulgus ascendere in montem synai. Tu enim testificatus es: et

iussisti dicere. Donec terminos circa montem et sanctifica illum. Cui ait dominus. Vade descende: ascendeque tu et aaron tecum. Sacerdotes autem et populus non transgrediantur terminos: nec ascendant ad dominum: ne forte interficiat illos. Descenditque moyses ad populum et omnia narrauit eis.

CA.

XX.

I. Diciturque est dominus cunctos sermones hos. Ego sum dominus deus tuus: qui eduxi te de terra egypti: de domo servitutis. Non habebis deos alienos coram me. Non facies tibi sculptile: neque omnem similitudinem quae est in celo desuper: et quae in terra deorsum: nec eorum quae sunt in aquis sub terra. Non adorabis ea neque coles. Ego sum dominus deus tuus fortis zelotes: visitans iniquitatem patrum in filiis: in tertiam et quartam generationem eorum quae odert me: et faciens misericordiam in milia his qui diligunt me: et custodiunt precepta mea. Non assumes nomen domini dei tui in vanum. Non enim habebit infontem dominus eum: qui assumpserit nomen domini dei sui frustra. Memeto ut die sabbati sanctifices. Sex diebus operaberis: et facies omnia opera tua. Septimo autem die sabbatum domini dei tui est. Non facies omne opus in eo: tu et filius tuus et filia tua: servus tuus et ancilla tua: iumentum tuum et advena qui est in terra portus tuas. Sex enim diebus fecit deus celum et terram et mare et omnia quae in eis sunt: et requieuit in die septimo. Idecirco benedixit dominus diei sabbati et sanctificavit eum. Honora patrem tuum et matrem tuam: ut sis longevus super terram quam dominus deus tuus dabit tibi. Non occides. Non mechaberis. Non furtum facies. Non loquaris contra proximum tuum falsum testimonium. Non concupisces domum proximi tui. Nec desiderabis uxorem eius: non servum non ancillam non bovem non asinum: nec omnia quae illius sunt. Cunctus autem populus videbat voces et lampades: et sonitum buccinae montemque fumantem: et perterriti ac pauore concussi steterunt procul: dicentes moysi. Loquere tu nobis: et audiemus. Non loquat nobis dominus: ne forte moriamur. Et ait moyses ad populum. Nolite timere. Ut enim probaret vos venit deus: et ut terror illius esset in vobis et non peccaretis. Stetitque populus de longe: moyses autem accessit ad caliginem in qua erat deus. Dixitque propterea dominus ad moysen. Haec dices filiis israel. Vos vidistis quod de celo locutus sum in vobis: non facietis deos argenteos;

nec deos aureos facietis vobis. Altare dicitur terra facietis mihi: et offeretis super eo olocausta et pacifica vestra. oves vestras et boues: in omni loco in quo memoria fuerit nominis mei. Veniam ad te: et benedicam tibi. Quod si altare lapideum feceris mihi: non edificabis illud de sectis lapidibus. Si enim leuaueris cultrum tuum super eo. polluetur. Non ascendes per gradus ad altare meum: ne reueletur turpitudine tua.

CA.

XXI.

h Ecce sunt iudicia que propones eis. Si emeris seruum hebreum. sex annis serui et tibi: in septimo egredietur liber gratis. Cum quali veste intrauerit: cum tali exeat. Si habes uxorem: et uxor egredietur simul. Si autem dominus dederit illi uxorem. et peperit filios et filias: mulier et liberi eius erunt domini sui: ipse uero exhibit eum vestitu suo. Quod si dixerit suus. diligo dominum meum et uxorem ac liberos. non egredietur liber: offerat eum dominus dominus. et applicabit ad ostium et postes: perforabitque aurem eius subula. et erit eius seruus in seculum. Si quis uiderit filiam suam in famula: non egredietur sicut ancille exire consueuerunt. Si displicuerit oculis domini sui cui tradita fuerit: dimittet eam: populo autem alieno uendi non habebit potestatem. si spreuerit eam. Si autem filio suo desponderit eam: iuxta morem filiarum faciet illi. Quod si alteram ei acceperit: puellam dabit puellam nuptias et uestimeta: et pretium pudicitie non negabit. Si tria ista non fecerit: egredietur gratis absque pecunia. Qui percussit hominem uolens occidere: morte morietur. Qui autem non est insidiatus. sed deus illum tradiderit in manus eius: constituam tibi locum in quo fugere debeat. Si quis per industriam occiderit proximum suum. et per insidias: ab altari meo euellat eum ut moriatur. Qui percussit patrem suum aut matrem: morte moriatur. Qui maledixerit patri suo aut matri: morte moriatur. Qui furatus fuerit hominem. et uiderit eum: condempnus morte moriatur. Si rixati fuerint uiri et percussit alter proximum suum lapide uel pugno. et ille mortuus non fuerit sed iacuerit in lectulo. si surrexerit et ambulauerit foris super baculum suum: innocens erit qui percussit: ita tamen ut operas eius. et impensas in medicos restituat. Qui percussit seruum suum uel ancillam uirga et mortuus fuerint in manu eius: criminis reus erit. Si in autem uno die

uel duobus superuerit. non subiacebit pene: quia pecunia illius est. Si rixati fuerint uiri. et percussit quis mulierem pregnantem et abortiuum quidem fecerit. sed ipsa uixerit: subiacebit damno quantum manus mulieris experierit: et arbitri iudicauerint. Si autem mors eius fuerit subsequuta: reddet animam pro anima. Oculus pro oculo. dente pro dente. manu pro manu. pedem pro pede. adustionem pro adustione. uulnere pro uulnere. liuorem pro liuore. Si percussit quis perniculorum oculi serui sui aut ancille: et iustos eos fecerit: dimittet eos liberos pro oculo quem eruit. Dentem quoque si excusserit seruo uel ancille sue: similiter dimittet eos liberos. Si bos cornu percussit uirum aut mulierem: et mortuus fuerit. lapidibus obruetur: et non comedentur carnes eius: dominus quoque bouis innocens erit. Quod si bos corrupta fuerit ab heri et nudistercius: et contestati sunt dominum eius. nec recluserit dominus eum. occideritque uirum aut mulierem: et bos lapidibus obruetur: et dominus eius occidetur. Quod si percussus fuerit ei impositum: dabit pro anima sua: quicquid fuerit postulat. filium quoque et filiam: si cornu percussit: simili sententia subiacebit. Si seruum ancillamque iniurierit: triginta siclos argenti domino dabit: bos uero lapidibus opprimitur. Si quis aperuerit cisternam et foderit. et non operuerit eam. cecideritque bos aut asinus in eam: reddet dominus cisterne percussus iumentorum: quod autem mortuum est. ipse erit. Si bos alienus bouem alterius uulnerauerit. et ille mortuus fuerit: uendat bouem uiuum et diuidat pretium: cadauer autem mortui inter se dispartient. Si autem sciebat quod bos corrupta esset ab heri et nudistercius et non custodiuit eum dominus suus: reddet bouem pro boue: et cadauer integrum accipiet. CA. XXII.

¶ Quis furatus fuerit bouem aut ouem. et occiderit uel uiderit. quinque boues pro uno boue restituet: et quatuor oues pro una oue. Si effringens fur domum siue suffodiens fuerit inuictus: et accepto uulnere mortuus fuerit: percussor non erit reus sanguinis. Quod si orto sole hoc fecerit. homicidium perpetrauit: et ipse morietur. Si non habuerit quod pro furto reddat: ipse uendabitur. Si inuentus fuerit apud eum quod furatus est uiuus. siue bos siue asinus. siue ouis: duplum restituet. Si leserit quispiam agrum uel vineam et dimiserit iumentum suum ut depascat aliena: quicquid

optimū habuerit in agro suo vel in vinea p
dāni estimatōe restituet. Si egress⁹ ignis
inuenit spicas ⁊ op̄l̄derit acuos frugū
sue stātes segetes in agris: reddet dānū q̄
ignē succēderit. Si q̄s cōmendauerit ami
co pecuniā aut vas in custodiā: et ab eo q̄
susceperat furto ablata fuerint: si inueniet
fur duplū reddet. Si latet fur: dñs domus
applicabit ad deos: ⁊ iurabit q̄ nō extēde
rit manū in rem pximi sui ad p̄petrandam
fraudē tā in boue. q̄ in asino. ⁊ oue. ac vesti
mēto: ⁊ q̄cqd̄ damnū inferre potest. Ad de
os vtriusq̄ causa pueniet: ⁊ si illi iudicaue
rit: duplū restituet pximo suo. Si q̄s com
mēdauerit pximo suo bouē. asinū. ouē. ⁊ oē
iumentū ad custodiā. ⁊ mortuū fuerit ac d̄
bilitatū. vel captū ab hostib⁹ nullusq̄ s̄ vi
derit iurādū erit in medio q̄ nō extēde
rit manū ad rem pximi sui: suscipietq̄ dñs
iuramentū. ⁊ ille reddere non coget. **¶** Si
furto ablatū fuerit: restituet damnū dño.
Si comestū a bestia: deferat ad eū qd̄ occi
sū ē: ⁊ nō restituet. Qui a pximo suo q̄cqd̄
hōz mutuo postulauit. ⁊ d̄bilitatū ā motu
um fuerit dño nō p̄ntē: reddere opellit. **¶** Si
imp̄sentiarū dñs fuerit. nō restituet: max
ime si cōductū venerat p̄ mercede opis sui.
Si seduxerit q̄s virgīnē. necdū desp̄satā:
dormieritq̄ cū ea: d̄t̄ abit eā. et habebit eā
vxoꝝ. Si pater v̄ginis dare noluerit: red
det pecuniā iuxta modū dotis. quā v̄ginis
accipe osueuerūt. Maleficos non patiaris
viuere. Qui coierit cū iūnto: morte moria
tur. Qui imolat dijs occidēt: p̄ter dño soli.
Aduenā nō ostristab: neq; affliges eū. **Ad**
uene em̄ et ipsi fuistis in tra egipti. Vidue
⁊ pupillo nō nocebitis. Si leseritis eos v̄
ciferabunt ad me. et ego audia clamorem
eoz: ⁊ indignabit̄ furor me⁹: p̄cutiaq̄ vos
gladio: ⁊ erūt vxores v̄re vidue. ⁊ filij v̄ri
pupilli. Si pecuniā mutua dederis populo
meo pauperi q̄ habitat tecū: nō vr̄geb̄ eū
q̄si exactor: nec vsuris opprimes. Si pign⁹
a pxio tuo accepis vestimētū: an̄ sol̄ occasū
reddes ei. Ipsū em̄ est solū q̄ operit indumē
tū carnis ei⁹: nec habet aliud in q̄ dormiat
Si clamauerit ad me exaudia eū: qz̄ mise
ricors sum. Dijs nō detrahes: et p̄ncipi ppli
tui n̄ maledices. **Decimas ⁊ p̄mitias tuas**
nō tardab offerre. **¶** Dimogenitū filioꝝ tu

ozū dabis mibi. De bob⁹ quoq; ⁊ ouib⁹. fili
ter facies. Septē diebus sit cū matre sua:
die octaua reddes eū mibi. Viri facti eritis
mibi. Carnē q̄ a bestijs fuerit p̄gustata nō
omedetis s; p̄icietis caib⁹. **CA. XXIII.**

¶ Dñs suscipies vocē mēdaci⁹: nec iū
ges manū tuam vt p̄ impio dicas
falsū testimoniū. **¶** Nō seqr̄is turbā
ad faciendū malū: nec in iudicio plurimoz
acq̄sces sentētie. vt a v̄ro deues. **¶** Daupe
ris q̄ nō misereberis in iudicio. Si occure
ris boui inimici tui. aut asino errātī: redue
ad eū. Si videris asinū. odiētis te iacere s̄
onere nō p̄transibis: sed subleuabis eū eo.
¶ Nō declinab̄ in iudiciū pauperis. Mēdaciū
fugies. **¶** Infontē et iustū non occides: quia
aduersor̄ impiū. **¶** Nec accipies munera: q̄
etiā excecāt prudētēs: et subuertūt verba
iustoz. **¶** Deregrino molestus nō eris. Sci
tis em̄ aduenarū animas: qz̄ ⁊ ipsi pegrini
fuistis in terra egipti. Sex ānis semiaabis
terrā tuā: ⁊ ogregabis fruges ei⁹. Anno
aut̄ septimo dimittes eā: ⁊ r̄quiescē facies:
vt comedāt paupes ppli tui: ⁊ quicqd̄ reli
quū fuerit edāt bestie agri. Ita facies in vi
nea et in oliueto tuo. Sex dieb⁹ opaberis:
septima die cessab. vt r̄q̄escat bos et asi
nus tu⁹: ⁊ refrigerēt filij acille tue. et ad
uena. **¶** Dia q̄ dixi vobis custodite: ⁊ p̄ nomē
externoz deoz n̄ iurabitis. neq; audiet̄ ex
ore v̄ro. **¶** Trib⁹ vicib⁹ p̄ singulos ānos. mi
hi festa celebrabit̄. Solēnitatē q̄ azimo
rū custodies. Septem dieb⁹ comedetis azi
ma sic̄ p̄cepi tibi tpe mensis nouoz: quādo
egressus es de egipto. **¶** Nō appareb̄ in ospe
ctu meo vacuus. Et solēnitatē mensis p̄mi
tiuoꝝ opis tui: q̄cunq; semiaueris in agro:
solēnitatē q̄ in exitu anni: qm̄ ogregaue
ris omnes fruges tuas de agro. Ter in an
no apparebit̄ omē masculinū tuū corā dño
deo tuo. **¶** Nō imolab̄ sup̄ fermento sāgumem
victime tue: nec remanebit̄ adēps solēnita
tis mee vsq; mane. **¶** Dimittias frugū terre
tue deferes in domū dñi dei tui. **¶** Nō coques
ludū in lacte matris sue. Ecce ego mittam
āgelū meū. q̄ p̄cedat te ⁊ custodiat in via:
⁊ introducat in locū quē p̄parau. **¶** Obserua
eū ⁊ audi vocē ei⁹. nec stenendū putes: qz̄
nō dimittet eū peccaueris: ⁊ est nomē meū
in illo. **¶** Si audieris vocē ei⁹: ⁊ feceris oia

quod loquar inimicis ero inimicis tuis: et affligam affligentes te. Precedetque te angelus meus et introducet te ad amorrhæos et ethæos et pherezæos et chananæos et eueos et iebuseos: quos ego exterminabo. Non adorabitis deos eorum: neque coles eos. Non facies opera eorum sed destrues eos: et confringes statuas eorum. Seruietisque domino deo vestro: ut benedicam panibus tuis: et aquas et auferam infirmitatem de medio tui. Non erit infecunda nec sterilis terra tua. Numerum dierum tuorum implebo. Terrorem meum mittam in periculum tuum: et occidam omnem populum: ad quem ingredieris. Cum etiam inimicorum tuorum coram te egredietur: et tunc emittent scabrones per quos fugabunt eueos et chananæos et ethæos: antequam introeas. Non eiciam eos a facie tua anno vno: ne terra in solitudine redigatur: et crescant contra te bestie. Paulatim expellam eos de conspectu tuo: donec augearis: et possideas terram. Non autem terminos tuos a mari rubro usque ad mare palestinarum: et a deserto usque ad fluuium. Tradam in manibus vestris habitatores terre: et eiciam eos de conspectu vestro. Non inibis cum eis fedus: nec cum dijs eorum. Non habitet in terra tua: ne forte peccare te faciat in me si fueris dijs eorum: quod tibi esse erit in scandalum. CA. XXIII.

Dixitque dixit. Ascende ad dominum: tu et aaron: nadab et abiu: et septuaginta senes ex israel: et adorabitis procul. Solutusque moyses ascendit ad dominum: et illi non appropinquavit: nec populus ascendit cum eo. Venitque moyses et narrauit plebi omnia verba domini atque iudicia. Responditque omnis populus vna voce. Domine verba domini que locutus est faciemus. Scripsit autem moyses vniuersos sermones domini: et mane consurgens edificauit altare domino ad radices montis: et duodecim titulos: per duodecim tribus israel. Misitque iuuenes de filiis israel et obtulerunt olococausta: imolaueruntque victimas pacificas domino vitulos duodecim. Tulit itaque moyses dimidiam partem sanguinis et misit in crateras: partem autem residuam fudit super altare. Assumensque volumen federis: legit audiēte populo. Qui dixerunt. Domine que locutus est dominus faciemus: et erimus obediētes. Ille vero sumptum sanguinem resperxit in populum. Et ait. Hic est sanguis federis quod pepigit dominus vobiscum: super cunctis hominibus his. Ascenderuntque moyses et aaron: nadab et abiu: et septuaginta de senioribus israel: et viderunt deum israel. Sub pedibus eius quasi opus

lapidis saphirini: et quasi celum cum serenum est. Nec non super eos qui procul recesserant de filiis israel: misit manum suam. Videruntque deum: et comederunt ac biberunt. Dixit autem dominus ad moysen. Ascende ad me in monte: et esto ibi: daboque tibi duas tabulas lapideas et legem ac mandata que scripsi: ut doceas filios israel. Surrexerunt moyses et iosue minister eius: ascenderuntque moyses in montem dei. Senioribus ait. Expectate hic: donec reuertamur ad vos. Habebitis aaron et hur vobiscum: si quod natum fuerit questionis referetis ad eos. Cumque ascendisset moyses: operuit nubes montem: et habitauit gloria domini super synai tegens illum nube sex diebus. Septimo autem die vocauit eum dominus de medio caliginis. Erat autem species glorie domini quasi ignis ardens super verticem montis conspectu filiorum israel. Ingressusque moyses medium nebule: ascendit in montem: et fuit ibi quadraginta diebus et quadraginta noctibus. CA. XXV.

Deutusque est dominus ad moysen dicens.

Loquere filiis israel: ut tollant mihi primitias. Ab omni homine que offert vulturoneus: accipies eas. Hec sunt autem que accipere debetis. Aurum et argentum et es: et iacintum et purpuram: coccumque bistinctum et bistum: et pillos caprarum: et pelles arietum rubricatas: pellesque iacintinas: et ligna sethim: et oleum ad luminaria concinada: aromata in unguentum et thimiamata boni odoris: lapides optimos et gemas ad ornandum ephod et ratonale. Facietque mihi sacruarium: et habitabo in medio eorum: iuxta omnem similitudinem tabernaculi quod ostendavi tibi: et omnium vasorum in cultum eius. Sicque facietis illud. Archam de lignis sethim concipigite: cuius longitudo habeat duos et semis cubitos: latitudo cubitum et dimidium: altitudo cubitum sicut ac semissem: et deaurab eam auro mundissimo intus et foris: faciesque super coronam auream per circuitum: et quatuor circulos aureos: quos pones super quatuor archæ angulos. Duo oculi sint in latere vno: et duo in altero: faciesque rectes de lignis sethim: et operies eos auro. Introducesque per circulos: qui sunt in archæ lateribus: ut portet in eis. Qui se per erunt in oculis: nec vnquam extent ab eis. Donecque in archa testificationem quam dabo tibi: facies et propiciatorium de auro mundissimo. Duos cubitos et dimidium tenebit longitudo eius: et cubitum ac semissem latitudo.

Duos q̄ cherubin aureos ⁊ p̄ductiles fa-
cies ex v̄tq; parte oraculī. Cherubin vnus
fit i latere vno; ⁊ alter i alio. Vtrūq; latus
ppiciatorij tegat expādetes alas ⁊ opietes
oraculū; respiciatq; se mutuo. v̄ his vultib; in
ppiciatorij. q̄ operiēda ē archa; in q̄ po-
nes testimoniū qd̄ dabo tibi. Inde p̄cipiā ⁊
loqr̄ ad te; supra ppiciatorio sc̄; ac medio
duoz cherubin q̄ erūt sup archā testiomij.
cuncta q̄ mandabo p te filiis isrl̄. Facies et
mensā d̄ lignis sethim. habentē duos cubi-
tos lōgitudinis. ⁊ in latitudine cubitū. et i
altitudine cubitū ac semissē; et inaurā eā
auro purissimo. Faciesq; illi labiū aureū p̄
circūitū. ⁊ ipsi labio coronā m̄trafilē altā q̄
tuoz digitis; ⁊ sup illā alterā coronā aure-
olam. Quatuor q̄ circlos aureos p̄parab;
⁊ pones eos in q̄tuoz āgulis eiusdem mēse-
p̄ singulos pedes. Subt̄ coronā erunt c̄culi
aurei. vt mittāt v̄ctes p̄ eos; ⁊ p̄ sit mēsa
p̄d̄tari. Ipsos q̄ v̄ctes facies d̄ lignis sethi
⁊ circūdab̄ auro; ad subuehendā mensam.
Parab ⁊ acetabula. ac phialas. thuribla.
⁊ sciatos in quib; offerēda sūt libamina ex
auro purissimo; et pones sup mensā panes
ppositionis in ospectu meo sp̄. Facies ⁊ can-
delabū ductile de auro mūdissimo; hastile
eius. et calamos sciphos et sperulas. ac lilia
ex ip̄o p̄cedētia. Sex calami egredientē de
laterib; tres ex vno latere; ⁊ tres ex alio.
Tres sciphi q̄si in nucis modū p̄ calamos
singulos. speruleq; fil ⁊ lilia; ⁊ tres filiter sci-
phi instar nucis i calamo alio. speruleq; fil
⁊ lilia. Idoc erit op̄ sex calamoz; q̄ p̄ducē
di sūt d̄ hastili. In ip̄o aut̄ candelabro erūt
q̄tuoz sciphi in nucis modū. speruleq; p̄ sin-
gulos ⁊ lilia. Et sperula sub duob; calamis
p̄ tria loca; q̄ fil sex fiūt p̄cedētes d̄ hastili
vno. Et sperule igit̄ ⁊ calami ex ip̄o; erunt
vniūsa ductilia ex auro purissimo. Facies ⁊
lucernas septē. ⁊ pones eas sup candelabū.
vt luceāt ex adūso. Emūctoria q̄. ⁊ vbi ea
q̄ emūcta sūt extinguat; fiat d̄ auro purissi-
mo. D̄mē p̄odus candelabri cū vniūsis vasis
suis. habebit talētū auri purissimi. Inspice
⁊ fac sc̄dm̄ exēplar qd̄ tibi in mōte mōstra-
tum est.

CA.

XXVI.

Abernaculū vero ita facies. Decē
cortinas d̄ bisso retortas ⁊ iacinto
ac purpura. coccoq; bistincto vari

etas ope plūario facies. Lōgitudō cortine
vni⁹ habebit viginti octo cubitos; latitudo
q̄tuoz cubitoz erit. Vni⁹ mēsure fiet vniū
sa tētoria. Quiq; cortie sibi iūgentē mutuo;
⁊ alie q̄nq; nexu sibi cohērebūt. Anfulas ia
cintinas i laterib; ac summitatib; facies cor-
timarū; vt possint inuicē copulari. Quinq;
genas āfulas cōtina habebit in v̄tq; parte
ita m̄stas vt āsa d̄t ansā veniat; ⁊ alēa alēi
possit aptari. Facies ⁊ q̄nq; ginta c̄culos au-
reos quib; cortimarū vela iūgenda sūt; vt
vniū tabnaculū fiat. Facies ⁊ saga c̄cūma
vndeci; ad op̄iendū tectū tabnaculi. lōgitu-
do sagi vni⁹ habebit triginta cubitos; ⁊ la-
titudo q̄tuoz. Equa erit mēsurā sagoz; oī-
um e quib; q̄nq; iūges seorsū; ⁊ sex sibi mu-
tuo copulab; ita vt sextū sagū in frōte te-
cti duplices. Facies ⁊ quinq; ginta ansas in
ora sagi vni⁹. vt oīūgi cū alio queat; ⁊ q̄n-
q; ginta ansas i ora sagi alteri⁹; vt cū alio
copulet. Facies ⁊ q̄nq; ginta fibulas enecas
quib; iūgant anse; vt vniū ex omnib; op̄ri-
mentū fiat. Qd̄ at̄ sup fuerit in sagis q̄ pa-
rant tecto. id ē. vniū sagū qd̄ ampli⁹ est; ex
medietate ei⁹ op̄eries tabnacli posteriora;
⁊ cubit⁹ ex vna parte p̄debit. ⁊ alē ex alēa
q̄ pl⁹ ē i sagoz; lōgitudie; vt rūq; lat⁹ tab-
naculi p̄regēs. Facies ⁊ op̄iētū aliud te-
cto de pellib; arietū rubricatis; ⁊ sup b̄ rur-
sum aliud op̄iētū d̄ iacim̄is pellib; facies
⁊ tabulas stātes tabnacli d̄ lignis sethim;
q̄ singule denos cubitos in lōgitudie habe-
ant; ⁊ in latitudine singulos ac semissē. In
laterib; tabule. due in castrature fiet; q̄ba
tabula alteri tabule onectit. Atq; in hunc
modū cūcte tabule parabūt. Quaru vigi-
ti erūt i latere meridiano. qd̄ vergit ad au-
strū. q̄ba q̄draginta bases āgēteas fūdes;
vt b̄me bases singlis tabul p̄ duos āgulos
subiciant. In latere q̄ sc̄do tabnaculi qd̄
v̄git ad aquilonē; viginti tabule erūt. qua-
draginta habētes bases argēteas. B̄me ba-
ses singlis tabul supponēt. Ad occidēta-
lē vero plagā tabnacli facies sex tabulas;
⁊ rurū alias duas. q̄ in āgulis erigant p̄
tergū tabnacli. Erūtq; sibi oīūcte a deorsū
vsq; ad surū; ⁊ vna omnes op̄ago retiebit
Duab; q̄ tabulis q̄ in āgulis ponēde sūt si-
mil̄ iūctura fuabit. Et erūt fil̄ table octo;
bases earū argenteae sedecim; duab; basib;

per unam tabulam supputatis. Facies et vultus de lignis sethim quoniam ad contemendas tabulas. in uno latere tabernaculi. et quoniam alios in alto: et eiusdem numeri ad occidentalem plagam: qui mittentur per medias tabulas: a summo usque ad summum. Ipsasque tabulas deaurabunt: et fundes in eis anulos aureos per quos vultus tabulata ostentent: quos operies lamellis aureis. Et eriges tabernaculum: iuxta exemplar quod tibi in monte monstratum est. Facies et velum de iacinto et purpura. coccoque distincto. et bisso retorta. opere plumario. et pulchra varietate ostentum: quod appedes autem quatuor columnas de lignis sethim: quae ipse quidem deaurate erunt: et habebunt capita aurea. et bases argenteas. Inferent autem velum per circulos: intra quod ponas archam testimonij: et quo factuarii. et factuarum sanctorum a diuidentur. Pones et propitiatorium super archam testimonij in sanctis factis: mensamque ex velum: et contra mensam candelabrum in latere tabernaculi meridiano. Mensa enim stabit in parte aequalis. Facies et tentorium in introitu tabernaculi. de iacinto et purpura coccoque distincto. et bisso retorta opere plumario: et quoniam columnas deaurabunt lignorum sethim. autem quas ducent tentorium: quorum erunt capita aurea. et bases enee. **CA. XXVII.**

Facies et altare de lignis sethim quod habebit quoniam cubitos in longitudine: et totidem in latitudine. id est. quadratum: et tres cubitos in altitudine. Cornua autem per quatuor angulos ex ipso erunt: et operies illud ex faciesque in usque eius lebetes ad suscipiendos cineres: et forcipes. atque fuscillas. et ignium receptacula. **D**ia vasa ex ere fabricabunt. Craticulaeque in modum retis enca: per cuius quatuor angulos erunt quatuor anuli enei. quos ponas super arulam altaris. Eruntque craticula usque ad altaris medium. Facies et vultus altaris de lignis sethim duos quos operies lamellis eneis. et iduces per circulos: eruntque ex utroque latere altaris ad portandum. **N**on solidum sed mane et cauum intrinsecus facies illud: sicut tibi in monte monstratum est. Facies et atrium tabernaculi: in cuius australi plaga contra meridiem: erunt tentoria de bisso retorta. Ceterum cubitos unum latum tenebit in longitudine: et columnas viginti cum basibus totidem eneis quae capita cum celaturis suis habebunt argentea. Similiter et in latere aequalis. per longum erunt tentoria centum cubitorum: columnae vi-

ginti. et bases enee eiusdem numeri. et capita earum cum celaturis suis argentea. **I**n latitudine vero atrij quod respicit ad occidentem erunt tentoria per quinquaginta cubitos: et columnae decem basesque totidem. **I**n ea quoque atrij latitudine quae respicit ad orientem quinquaginta cubiti erunt: in quibus quindecim cubitorum tentoria lateri uno deputabunt columnae tres. et bases totidem: et in latere altero erunt tentoria cubitos obrimentis quindecim. columnae tres. et bases totidem. **I**n introitu vero atrij fiet tentorium cubitorum viginti. ex iacinto et purpura. coccoque distincto et bisso retorta opere plumario. Columnas habebit quatuor: cum basibus totidem. Omnes columnae atrij per circuitum: vestite erunt argenteis lamellis: capitibus argenteis: et basibus eneis. **I**n longitudine occupabit atrium cubitos centum: in latitudine quinquaginta. **A**ltitudo quoniam cubitorum erit: fietque de bisso retorta: et habebit bases enneas. **C**uncta vasa tabernaculi in omnes usus et ceremonias. tam paruos eius quam atrij. ex ere facies. **P**recipe filiis israel. ut afferant tibi oleum de arboribus oliuarum purissimum piloque cotusum. ut ardeat lucerna semper. in tabernaculo testimonij extra velum quod oppansum est testimonio: et collocabunt eam aaron et filij eius. ut usque mane luceat coram domino. **P**erpetuum erit cultus per successiones eorum coram filiis israel. **CA. XXVIII.**

Applica quoque ad te aaron frater tuum cum filiis suis de medio filiorum israel. ut sacerdotio fungantur mihi aaron. nazab. et abiu. eleazar. et ythamar: faciesque vestem sanctam aaron fratri tuo in gloria et decore. **E**t loquaris cunctis sapientibus corde quos repleui spiritu: prudentie: ut faciant vestes aaron fratri tuo in gloria et decore: quibus sanctificatus ministerium. **H**ec autem erunt vestimenta quae facient. **R**atone nalis et suphuerale: tunicam et lineam strictam. cindam et baltheum. **F**acient frater tuus aaron et filij eius vestimenta sancta: ut sacerdotio fungantur mihi. **A**ccipientque aurum et iacintum et purpuram coccoque distinctum et bissum. **F**acient autem suphuerale de auro et iacinto et purpura coccoque distincto et bisso retorta: opere polimito. **D**uas oras iustas habebit in utroque latere summatum: ut in unum redeant. **I**psa quoque textura et cuncta operis varietas erit ex auro et iacinto et purpura coccoque distincto et bisso retorta.